

AZƏRBAYCAN

Qarşılıqlı hörmət, qarşılıqlı maraq əsasında qurulan çoxtərəfli əməkdaşlıq

Aprelin 23-də Pekində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yüksək səviyyəli qarşılama mərasimi keçirildi.

Cənab İlham Əliyev ali qonağa göstərilən diqqət, hörmət və münasibətə layiq görüldü.

Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinpin xanımı ilə birlikdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə və birinci xanım Mehriban Əliyeva ilə böyük səmimiyyət və mehribanlıqla görüşdü.

Hər iki ölkənin himnləri çalındı...

Toplar gurladı...

Hörmətli qonaqların şərifinə fəxri qarovul tontənəli keçid etdi...

Qəlbləri rıqçətə gətirən "Ey Vətən" mahnısının melodiyaları səsləndirildi. Daha bir yadda qalan məqam isə kiçikyaşlı çinli oğlan və qızların son-suz sevinc və coşqu ilə qonaqları salamlamaları oldu.

Bu məqamda bir qədər irəli gedərək vurğulamaq istərdik ki, cənab İlham Əliyev Pekində yerli CGTN telekanalına müsahibəsində Çinin lideri Si Cinpin haqqında ən yüksək fikirlərini bildirdi:

"O, çox təcrübəli dövlət xadimidir. Ona böyük hörmətim var. O, çox dərin biliklərə malik olan, Çinin milli maraqlarına və bütövlükdə global məsələlərə gəldikdə, çox qətiyyətli mövqeyi ilə seçilən insandır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Sədrinin inkişaf, təhlükəsizlik və sivilizasiyalar ilə bağlı bir neçə təşəbbüsünə qoşulub. Biz onun mövqeyinə şəriklik. "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü açıq şəkildə dəstəkləmiş və sonradan qoşulmuş ilk ölkələrdən biri də bizik və öz ölkəmizdə xeyli infrastruktur layihələrini həyata keçirmişik. Həqiqətən, onunla görüşmək hər zaman xoşdur. O, dünyanın ən güclü ölkələrindən birinin rəhbəridir, lakin eyni zamanda çox təvazökar, çox mehriban insandır".

Həmin müsahibəsində cənab İlham Əliyev Çinlə imzalanan "Hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgə Bəyanat"a da yüksək dəyər verdiyini söylədi:

"Biz bir-birimizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qətiyyətlə dəstəkləyirik. Biz "Vahid Çin" siyasətini qətiyyətlə dəstəkləyirik. Tayvanda qeyri-qanuni seçkiləri ictimaiyyətlə qarşısında açıq şəkildə pisləyən ilk ölkələr sırasındadır".

Azərbaycan öz bölgəsində bir çox ölkə ilə və həmçinin bəzi Avropa ölkələri ilə strateji tərəfdaşlıq haqqında bəyanatlar imzalayıb, lakin Çin ilə bəyanat onların daxilində ən güclüdür".

Çin nəhəng istehsalçıdır, ən müxtəlif çeşiddə, müasir tələblərə cavab verən, rəqabətə davamlı, ucuz və keyfiyyətli mallar istehsal edir.

Azərbaycan isə Mərkəzi Asiya ilə Avropanı Çindən keçməklə birləşdirən ən qısa, səmərəlilik baxımından ən ölvərişli və az vaxt aparan nəqliyyat dəhlizində açar ölkədir.

Başqa sözlə desək, Çindən Azərbaycana üzərindən Qara dənizə yüklərin daşınma müddəti 10 gündən 12 günəkdir.

Ötən il iki ölkə arasındakı tranzit daşımalarında 86 faiz artım olub.

Nüfuzlu Lider, etibarlı dost

Mayın 21-də Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət başçılarının qeyri-rəsmi Zirvə görüşü zamanı türk dövlətlərinin liderləri Azərbaycanın global əhəmiyyətli çağırışlara verdiyi töhfələrini, TDT-nin inkişafında müstəsna xidmətlərini vurğuladılar. Eyni zamanda qeyri-rəsmi Zirvə görüşündəki çıxışlarda Prezident İlham Əliyevin yüksək etimada və dostluğa dayanan siyasət yürütməsi fikrinin səsləndirilməsi sıradan sözlər deyil, Azərbaycan Prezidentinin şəxsi liderlik qabiliyyətinin, dövlətçilik sənətinin və qətiyyətli siyasətinin səmimiyyətə ifadə edilməsi idi.

Sözgedən tarixdə Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban bu Zirvə görüşünün əhəmiyyətinə toxundu və Azər-

baycan-Macarıstan münasibətlərinin strateji səviyyədə olmasının xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğuladı: "Mən Prezident Əliyevə səmimi-qəlbədən minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Çünki ötən il Azərbaycandan Macarıstana ilk qaz nəql edilmişdir. Bu, əvvəllər heç vaxt baş verməmişdir, ilk dəfə idi ki, bu baş verirdi. Cənab Pre-

zidenti əmin edirəm ki, biz gələcəkdə bunun qarşılığını verə bilirik".

Xatırladaq ki, yaxın günlərdə Macarıstanda işgüzar səfərdə olduğu zaman Prezident İlham Əliyev bu ölkənin Baş naziri Viktor Orbanla mətbuata bəyanatlarla çıxışında bəyan etdi ki, biz dost ölkəlik, strateji tərəfdaşlıq.

→ 6

Türk dövlətləri regionu dünyanın əsas tranzit mərkəzinə çevirir

Prezident İlham Əliyev Budapeştdə adıçkılan Zirvə görüşündə Orta dahliz üzərindən yüklərin daşınmasının artırılması və digər infrastruktur layihələrinin icrası ilə bağlı ölkəmizdə görülən işlərdən danışarkən demişdir ki, Orta dahlizin rəqəmsallaşdırılmasına böyük önəm veririk. Hazırda Xəzər dənizi limanları arasında nəqliyyat əməliyyatlarının və ticarətin sadələşdirilməsini nəzərdə tutan vahid rəqəmsal platformanın yaradılması layihəsi üzərində işlər davam etdirilir. Xəzər dənizində 50-dən çox ticarət gəmisi olan Azərbaycan türk dövlətləri üçün önəmli tranzit xidmətləri göstərir. Hazırda Bakı Gəmiqayırma Zavodunda 10 yeni gəmi inşa edilir. Ölət Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yükqəymə qabiliyyəti 15 milyon tondan 25 milyon tona çatacaq.

Azərbaycanda 8 beynəlxalq hava limanı fəaliyyət göstərir. Sayca 9-cu hava limanı yaxın zamanlarda istifadəyə verəcək. 9 beynəlxalq hava limanından 3-ü Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş ərazisindədir. Həmçinin 1,5 milyon ton yük qəbul etmə imkanı olan qarqo terminalı inşa edilir.

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev isə strateji məqsədin Orta dahlizi Şərqi və Qərbi arasında nəqliyyat körpüsünə çevirmək olduğunu

bildirmişdir. Qazaxıstan lideri tarifi siyasətindəki dəyişikliklərlə əlaqədar ciddi transformasiya yaşayan global ticarətdəki vəziyyəti xatırladaraq vurğulamışdır ki, bu cür hallar həm çağırışlar, həm də yeni imkanlar yaradır. O, çətinliklərin öhdəsindən gəlmək üçün sənaye, nəqliyyat və logistika, kənd təsərrüfatı və rəqəmsallaşma kimi əsas sektorlarda səyləri birləşdirməyi təklif etmiş, həmçinin Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələri "Şimal-Cənub" istiqamətində daxil olmaqla, iri infrastruktur layihələrini birgə həyata keçirməyə çağırmışdır. Bu isə türk regionunun əsas tranzit mərkəzi kimi mövqeyini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirməyə imkan verəcək.

→ 10

Qətiyyət ədaləti təmin etdi

Mütləq halda qeyd edilə bilər ki, hadisə ilə bağlı bugünkü realıq həm də İrənin yeni Prezidenti Məsud Pezeşkiannın Azərbaycana əlaqələrə verdiyi önəm göstəricisidir. Pezeşkiannın İrənin dövlət başçısı vəzifəsinə seçildiyi andan iki-tərəfli münasibətlərin normallaşmasına dair verdiyi pozitiv reaksiyalar hazırkı gerçəkliyin bərqərar olmasında ciddi rol sahibdir. İrənin siyasi liderinin Bakıya etdiyi uğurlu səfər xalqlarımızın mehriban qonşuluq tarixinə yeni ab-hava gətirmiş, müsbət çalarlar əlavə etmişdir. Bu səfər iki ölkə arasında olan münasibətlərin bütün sferalarına - siyasətdən tutmuş mədəniyyətə, iqtisadiyyatdan humanitar sahəyədək əlaqələrin

inkışaf dinamikasına bir təkən olacaq. Biz buna Bakıda hər iki dövlət başçısının verdiyi pozitiv bəyanatlarda, səmimi ünsiyyət və münasibətlərin

nümayişində əmin olduq. Məhz bu baxımdan terror olayı kimi qaranlıq məqamın, münasibətlərə ləkə olan bir faktorun aradan qaldırılmasına dövlətlərarası əlaqələrin yeni gündəmi prizmasından da baxmaq lazımdır. Əgər bir dövlət fərdən başlayırsa, dövlətlər arasındakı münasibətlər də onların qarşılıqlı olaraq bir-birlərinin vətəndaşlarına hörmətində irəli gəlməli, təhlükəsizliklərinə vərdikləri önəm üzərində qurulmalıdır. Bu gün Bakı və Tehran məhz bu prinsipin aliliyini nümayiş etdirməklə ölkələr arasındakı gələcək təmasların möhkəm təməlini qoymuş olurlar.

→ 7

Aİ Azərbaycanı Avropa üçün önəmli hesab edir

Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayan ölkə olmaqla yanaşı, Avropa ilə Asiya arasında kommunikasiya yaranan, birləşdirən bir dövlətdir. Artıq Avropa İttifaqı Azərbaycanın Avropa üçün önəmli və güclü bir ölkə olduğunu qəbul edir. Bu ilin əvvəlindən başlayaraq Avropa İttifaqı Azərbaycanla münasibətlərin normallaşdırılması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində addımlar atmağa başlayıb. Yanvar ayında Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Antonio Košta Prezident İlham Əliyevə zəng edərək Aİ ilə Azərbaycan arasında bir çox məsələdə münasibətlərin möhkəmləndirilməsi haqqında müzakirələr aparıb. Ap-

rel ayında isə Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avropa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallas Azərbaycana səfər edib və Prezident İlham Əliyev ilə görüşüb. Yaxın günlərdə isə Albaniyanın paytaxtı Tiranada keçirilən "Avropa Siyasi Birliyi"nin 6-cı Zirvə toplantısında Prezident İlham Əliyev Antonio Košta ilə görüşdü və bu görüşdə Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Lyayen də iştirak etdi. Hər iki siyasətçi Azərbaycanın Avropa İttifaqı üçün vacib və etibarlı tərəfdaş ölkə olduğunu vurğuladı.

→ 7

Qarşılıqlı hörmət, qarşılıqlı maraq əsasında qurulan çoxtərəfli əməkdaşlıq

Dövlətlər ərazicə böyük ya da kiçik, əhalisi az və ya çox, təbii sərvət baxımından zəngin, yaxud yoxsul ola bilərlər.

Ancaq dövlətlərin güclü və qüdrətli, dünyada sayılıb-seçilən, yaxud da əksinə, tanınmayan, "görünməyən" və ya "səsi eşidilməyən" olması təkcə onların ərazisi, əhalisi, sərvətləri ilə müəyyənləşmir.

Dövlətləri onların başçuları və rəhbərləri yeritdikləri siyasət, atdıqları addımlar, gördükləri işlər hesabına tanıdır, saydırır, digərləri üçün dost və əməkdaşa, strateji tərəfdaşa çevirirlər.

Çin qədim tarixə, zəngin ənənələrə, milyarddan çox əhaliyə malik bir dövlətdir.

Azərbaycanın müstəqillik yaşı isə yenicə 30-u keçib, təxminən 5 il öncə 44 günlük Zəfər müharibəsi apararaq torpaqlarını işğaldan azad edib, ərazi bütövlüyünə və Konstitusiyaya əsaslarının təminatına nail olub!

Azərbaycan-Çin dostluğu da nisbətən cavandır.

Amma çox möhkəm və sağlam əsasa söykənir.

Bu dostluğun bünövrəsinə ilk daşı Ulu Öndər Heydər Əliyev qoymuşdur.

Bu gün isə Azərbaycan-Çin münasibətləri strateji tərəfdaşlığa, ən yüksək mərhələyə yüksəlmişdir.

Deyənləri son dövrlər Azərbaycan-Çin münasibətlərinin inkişafında baş verən mühüm yeniliklər, habelə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Çin səfəri bir daha təsdiq edir.

◆ ◆ ◆

Bu gün dünya xəritəsində qabarıq görünən ölkələrdən biri Çindir.

- Çin dünyanın ikinci iqtisadi nəhəngidir.

- Çinin məhsulları dünyanın hər yerində, bütün bazarlarında satılır.

- Çinin çoxsaylı tərəfdaşı, ticarət partnyoru var.

Çin yalnız istehsal və ticarətə məşğul olur.

O, dünyaya "demokratiya" və "insan haqları" ixrac etmir.

O, dövlətlərin daxili işlərinə və seçkilərinə də qarışmır.

- Çin "rəngli inqilab"ların, "bahar"ların təşkili ilə məşğul olmur.

- Çin "erməni soyqırım" müdafiəçiləri arasında yer almır.

- Çin siyasi hədəflər və məkrli niyyətlər naminə kimlərsə "sanksiyalar" da tətbiq etmir.

Açıq niyyət, təmiz ticarət, bazara daha müasir, daha keyfiyyətli, daha ucuz məhsul çıxarmaqla orada özünə yer tutmaq - Çinin hədəfi budur!

Çini ticarət tərəfdaşı kimi cəlb edici edən də məhz budur!

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin bu günlərdə Çinə baş tutan uğurlu səfəri dünya gündəminə çevrilən mövzulardan biri oldu!

Dövlət səfəri zamanı aparılan müxtəlif istiqamətli danışıqlar və imzalanan sənədlərə istinadən cənab İlham Əliyev Azərbaycan-Çin münasibətlərini belə qiymətləndirdi:

"Azərbaycan qarşılıqlı hörmət və maraq əsasında çox güclü əlaqələr qurmuşdur".

Dövlət başçısı bu əlaqələrin başlıca prinsipini də açıqladı:

"Biz tərəfdaşlığa və dostluğa açığıq. Ancaq o halda ki bizim daxili işlərimizə müdaxilə edilmir və bizə yad olan dəyərlər bizə aşılansın. Bu, bizim mövqeyimizdir".

◆ ◆ ◆

Aprelin 23-də Pekində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin yüksək səviyyəli qarşılanma mərasimi keçirildi.

Cənab İlham Əliyev ali qonağa göstərilən diqqət, hörmət və münasibətə layiq görüldü.

Çin Xalq Respublikasının Sədri Si Cinqin xanımı ilə birlikdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə və birinci xanım Mehriban Əliyevə ilə böyük səmimiyyət və mehribanlıqla görüşdü.

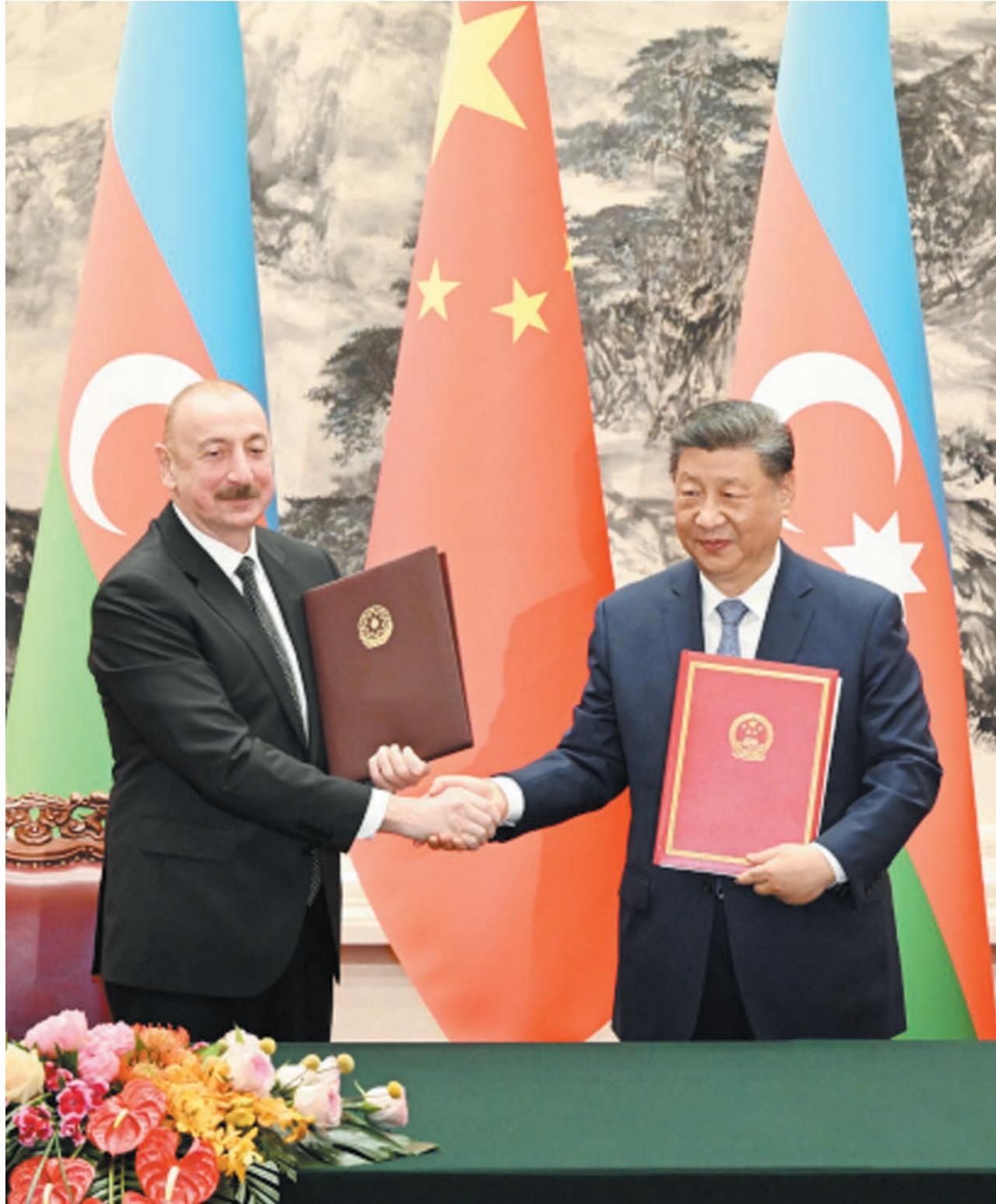
- Hər iki ölkənin himnləri çalındı...

- Toplar gurladı...

- Hörmətli qonaqların şərfinə fəxrli qarovul tontənəli keçid etdi...

- Qəlbləri rıqqətə götürən "Ey Vətən" mahnsının melodiyaları səsləndirildi.

Daha bir yaddaqalan məqam isə kiçik yaşlı çinli oğlan və qızların sonsuz sevinc və coşğu ilə qonaqları salamlamaları oldu.

Bu məqamda bir qədər irəli gedərək vurğulamaq istərdik ki, cənab İlham Əliyev Pekində yerli CGTN telekanalına müsahibəsində Çinin lideri Si Cinqin haqqında ən yüksək fikirlərini bildirdi:

"O, çox təcrübəli dövlət xadimidir. Ona böyük hörmətim var. O, çox dərin biliklərə malik olan, Çinin milli maraqlarına və bütövlükdə global məsələlərə gəliddə, çox qətiyyətli mövqeyi ilə seçilən insandır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Sədrinin inkişaf, təhlükəsizlik və sivilizasiyalar ilə bağlı bir neçə təşəbbüsünə qoşulub. Biz onun mövqeyinə şərikik. "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsünü açıq şəkildə dəstəkləmiş və sonradan qoşulmuş ilk ölkələrdən biri də bizik və öz ölkəmizdə xeyli infrastruktur layihələrini həyata keçirmişik. Haqiqətən, onunla görüşmək hər zaman xoşdur. O, dünyanın ən güclü ölkələrindən birinin rəhbəridir, lakin eyni zamanda çox təvazökar, çox mehriban insandır".

Həmin müsahibəsində cənab İlham Əliyev Çinlə imzalanan "Hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin qurulması haqqında Birgö Bəyanat"da yüksək dəyər verdiyini söylədi:

"Biz bir-birimizin suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qətiyyətlə dəstəkləyirik. Biz "Yahid Çin" siyasətini qətiyyətlə dəstəkləyirik. Tayvanda qeyri-qanuni seçkiləri ittiyyətlə qarşısında açıq şəkildə pisləyən ilk ölkələr sırasındadır".

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vədəsində atdığı bəsitərlər və uzaqgörən addımlar bu vəzifənin öhdəsindən uğurla gəlməyə imkan və şərait yaradır.

Odur ki, Azərbaycan öz seçimində tam sərbəstdir, ona əngəl törətmək, nədənsə çəkindirəcək heç bir maneə yoxdur!

Əvvəla, baş problemini zəfərlə həll edən Azərbaycan yalnız milli maraqlarının təmini, gələcək inkişafının daha uğurlu və sürətli olması barədə düşünür.

İkincisi, keçmişdə baş verənlərdən düzgün noticələr çıxarmağı bacarmaqla yanaşı, kimin kim olduğunu yaxşı bilir.

Məsələn, ABŞ nə qədər ki Əfqanıstanda keçirdiyi əməliyyatla bağlı Azərbaycana möhtac idi, hər il 907-ci düzəlişin təsiri dayandırıldı.

Əfqanıstandan qaçıb gedəndən sonra erməni diasporunun təsiri ilə daha da "güzəşt"ə getmir.

Yaxud Avropa İttifaqı daim ermənipərəst mövqə sərgiləyir, Ermənistanın yenidən silahlanması, revanşist niyyətlərə düşməsinə dəstək göstərir, Azərbaycan

"inciklik"lər yeni dünya düzününün formalaşmasından xəbər verir.

İndi ən mühüm vəzifələrdən biri bu prosesi uğurla və ağırsız keçirmək, yeni düzəndə uduşlu mövqə tutmaqdır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin vədəsində atdığı bəsitərlər və uzaqgörən addımlar bu vəzifənin öhdəsindən uğurla gəlməyə imkan və şərait yaradır.

Odur ki, Azərbaycan öz seçimində tam sərbəstdir, ona əngəl törətmək, nədənsə çəkindirəcək heç bir maneə yoxdur!

Əvvəla, baş problemini zəfərlə həll edən Azərbaycan yalnız milli maraqlarının təmini, gələcək inkişafının daha uğurlu və sürətli olması barədə düşünür.

İkincisi, keçmişdə baş verənlərdən düzgün noticələr çıxarmağı bacarmaqla yanaşı, kimin kim olduğunu yaxşı bilir.

Məsələn, ABŞ nə qədər ki Əfqanıstanda keçirdiyi əməliyyatla bağlı Azərbaycana möhtac idi, hər il 907-ci düzəlişin təsiri dayandırıldı.

Əfqanıstandan qaçıb gedəndən sonra erməni diasporunun təsiri ilə daha da "güzəşt"ə getmir.

Yaxud Avropa İttifaqı daim ermənipərəst mövqə sərgiləyir, Ermənistanın yenidən silahlanması, revanşist niyyətlərə düşməsinə dəstək göstərir, Azərbaycan

əleyhinə qarəzli və yalan bəyanatlar səsləndirir.

Buna baxmayaraq, ölkəmiz əlicənablıq göstərərək sanksiyalar ucubtından çıxılmaz duruma düşən 8-i Avropa İttifaqının üzvü olan 10 Avropa dövlətinə təbii qaz ixrac edir.

Paradoksal haldir ki, Avropa İttifaqı qaz ixcalının artırılmasını istəsə də, "Cənub qaz dəhlizi"nin ixrac imkanlarının artırılmasına nə kredit ayırır, nə də uzunmüddətli müqavilə bağlayır.

Təbii ki, belə etibarsız əməkdaşlıq ölkəmizi qane edə bilməz!

Azərbaycan kimsinləsə ticarət və əməkdaşlıq etməkdə nə minnət götürür, nə də mərhəmət umur!

İmkanlı dövlət olaraq istənilən bağlaşmaya boş əllə getmirik, real, işlək layihələrimizi təklif edirik, bərabər hüquq əsasında işbirliyi qururuq.

Sadəəcə vaxt itirmək istəmirik, bizə şərt qoyanlara yox, bərabər hüquq əsasında əməkdaşlıq edənlərə üstünlük veririk.

Çinlə münasibətlər bu aspektlərdən bizi hərtərəfli qane edir.

Azərbaycan-Çin münasibətləri müstəqilliyin ilk illərindən yaradılıb və inkişaf etdirilib.

1992-ci ildə Çinin Azərbaycanda, 1993-cü ildə isə Azərbaycanın Çin Xalq Respublikasında səfirlərləri fəaliyyətlə başlamışdır.

Azərbaycan ilk günlərdən Çinin "Bir kəmə, bir yol" layihəsini dəstəkləyib.

2019-cu ildə Pekində keçirilən ikinci "Bir kəmə, bir yol" beynəlxalq əməkdaşlıq forumunda Cənubi Qafqazdan yalnız cənab İlham Əliyev iştirak edib.

Həmin səfər zamanı 10 mühüm sənəd imzalanıb.

Əgər Azərbaycan-Çin əməkdaşlığına rəqəmlərin dili ilə nəzər salsaq, artımın həcminin və dinamikasının necə yüksəlməsinin şahidi olarıq:

- Beş il ərzində - 2018-ci ildən 2023-cü ilədək Azərbaycan-Çin ticarət dövriyyəsinin dəyəri 1,3 milyard dollardan 2,4 dəfə və ya 1,9 milyard dollar artaraq, 2023-cü ildə 3,2 milyard dollara çatıb.

- Əgər 2018-ci ildə Çin Azərbaycanın 6-cı ticarət tərəfdaşı idisə, 2023-cü ilin nəticələrinə görə, 4-cü iri ticarət tərəfdaşına çevrilib.

- Azərbaycanla Çin arasında ömtəə dövriyyəsinin dəyəri 2024-cü ildə əvvəlki ilə müqayisədə 20,7 faiz artaraq 3,744 milyard dollara çatıb.

- Bu gün Azərbaycanda Çin kapitalı ilə 375 şirkət qeydə alınıb ki, onlardan da 298-i aktiv fəaliyyət göstərir.

- "Bir kəmə, bir yol" layihəsinin tərkib hissəsi olan Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutu (Orta dəhliz) Çin, Qazaxıstan, Xəzər dənizi, Azərbaycan, Gürcüstan ərazisindən keçərək Türkiyəyə və Avropa dövlətlərinə uzanır.

- Orta dəhlizdən keçməklə Çindən Avropaya ən qısa müddətdə - 12 gün ərzində, həm də 10 min deyil, 7 min kilometr məsafə qət etməklə daşımlar həyata keçirilir.

◆ ◆ ◆

Azərbaycan "böyük qardaş"ın necə olduğunu, öz iradəsini "kiçik qardaş"lara nə saymaq diktə və qəbul etdiririni, təbii sərvətlərini necə mənimsədiyini yeməşillik qurumuzu imperiya təcrübəsindən yaxşı bilir.

Azərbaycan üzə özünü dost kimi göstərərək arxada ermənilərə dayaq duranların, düşməyə dəstək verərək onu silahlandırmanın, ona qarşı ermənidən bətor ermənilik edənlərin də iç üzünə yaxşı bələddir.

Azərbaycan açıq, təmiz və mərd siyasət yürüdür, bir sifət, bir sima və mövqə sahibidir.

Yeri gələndə çətinliyə düşmüş hansısa dövlətə saxavətlə kömək edir və müstəqillik illərində belə yardımların sayı çox olub.

Amma kimsə vassalı, əlaltısı funksiyasını daşımır və bir daha belə "dostluq"u və "qardaşlıq"ı qəbul etməyəcəkdir.

Azərbaycanı Çin üçün maraqlı və cəlb edici edən isə bu məqamlardır:

- Ölkəmiz müstəqil siyasət yürüdür;

- Etibarlı tərəfdaş və dost imicinə yiyələnib;

- Öz maraqlarını daim qoruyur və əməkdaşlıq etdiyi dövlətlərin də maraqlarının təminatına normal yanaşır;

- İşlək, digərlərindən rahat, təhlükəsiz, daha az zaman sərfinə imkan yaradan layihələrə malikdir;

- Daim sülh və əməkdaşlıq tərəfdarıdır;

- Cənubi Qafqazda isə söz sahibidir!

Dövlət səfəri zamanı dünyanın ikinci supergücü ilə bərabərhuquqlu və qarşılıqlı maraqların təminatına əsaslanan münasibətlər qurarkən, Çinlə hərtərəfli strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin yaradılması haqqında Birgö Bəyanat və 20 rəsmi sənəd imzalayarkən bu prinsip və qaydalar əsas tutuldu!

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Çinin CGTN telekanalına müsahibəsini yuxarıda xatırlanan tələbləri özündə ehtiva edən fikirlərə başa çatdırıb:

"Suverenlik, ərazi bütövlüyünə hörmət, daxili işlərə qarışmama, bərabərlik, çoxtərəfli və heç bir ölkəyə və ya ölkələr qrupunun digərləri üzərində dominantlığınəna yol verməmə prinsipləri bizim üçün vacibdir".

Bəxtiyar SADIQOV

MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Mərkəzi Seçki Komissiyasının iclası keçirilib

Mayın 22-də Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahovun sədrliyi ilə MSK-nin iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, iclasda əvvəlcə komissiyanın martın 18-də keçirilmiş iclasının protokolu təsdiq olunub.

Sonra bəzi seçki dairələri üzrə dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsi məsələsinə baxılıb. Mərkəzi Seçki Komissiya-

sı aparılan müzakirələrin ardınca 42 saylı Sumqayıt birinci, 47 saylı Sumqayıt-Abşeron-Qaradağ, 58 saylı Xaçmaz kond, 62 saylı Kürdəmir, 100 saylı Göygöl-Daşkəsən-Kəlbəcər və 108 saylı Ağstafa seçki dairələri dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik olunmasına qərar verib.

Media nümayəndələri tərəfindən geniş işıqlandırılan iclasda, həmçinin cari məsələlərə də baxılıb.

QƏRAR № 14/67

Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2025-ci il 18 mart tarixli iclas protokolunun təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq qərara alıb:

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının 2025-ci il 18 mart tarixli iclasının protokolu təsdiq edilsin.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arifə Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

22.05.2025

QƏRAR № 14/68

Bəzi dairə seçki komissiyalarının tərkibində dəyişiklik edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı

Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin 19.4-cü, 19.14-cü, 22.3.1-ci, 28.2-ci və 28.4-cü maddələrinə uyğun olaraq qərara alıb:

Tərəvət Ələvsət qızı Rəsulova və Taleh Məhəmməd oğlu Həsənov 42 saylı Sumqayıt birinci, Zəhrabə Qeysəddin oğlu Səfərov 58 saylı Xaçmaz kond, Teymurlan Yunis oğlu Eyyubov 108 saylı Ağstafa seçki dairəsi dairə seçki komissiyasının həlledici səs hüquqlu üzvü vəzifəsindən vaxtından əvvəl azad edilsinlər.

Sədr Məzahir Pənahov
Katib Arifə Muxtarova
Katib Mikayıl Rəhimov

22.05.2025

Bələdiyyələrin vahid informasiya sistemi yaradılacaq

Mayın 22-də Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin videokonferans formatında iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, iclası açan komitə sədri Siyavuş Novruzov iclasda bir məsələnin - Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Bələdiyyələrin statusu haqqında", "Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında", "Bələdiyyə torpaqlarının idarə edilməsi haqqında", "Yerli (bələdiyyə) vergilər və ödənişlər haqqında" və "Bələdiyyələrin vergi xidməti orqanı haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Qanununun layihəsinin birinci oxunuşda müzakirə olunacağını söyləyib.

Komitə sədri bildirib ki, qanun layihəsi Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə təqdim olunub. Məlumat verilib ki, Azərbaycan Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Korrupsiyaya qarşı mübarizənin gücləndirilməsi dair 2022-2026-cı illər üçün Milli Fəaliyyət Planı" çərçivəsində yerli özünüidarəetmə sahəsində korrupsiyaya şərait yaradan səbəblərin araşdırılması və onların aradan qaldırılması ilə bağlı tədbirlərin həyata keçirilməsi nəzərdə tutulur.

"Bələdiyyələrin statusu haqqında" Azərbaycan Res-

publikası Qanununa təklif edilən yeni maddənin bələdiyyələrin vahid informasiya sisteminin yaradılmasını nəzərdə tutduğunu söylənib. Bildirilib ki, bu sistem korrupsiya hallarının qarşısını almasına, idarəetmədə şəffaflığın və hesabatlılığın artırılmasına töhfə verəcək.

Eyni zamanda qeyd olunub ki, "Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında" Qanun layihəsində həmin informasiya sisteminin yerli büdcə gəlirləri hesabına maliyyələşdirilməsi təklif edilir. Bu isə yerli özünüidarəetmə orqanlarının maliyyə müstəqilliyini qorumaqla yanaşı, resursların daha səmərəli istifadəsinə şərait yaradacaq.

Bildirilib ki, qanun layihəsində təklif olunan digər mühüm yeniliklərdən biri də bələdiyyə bildirişlərinin elektron formada göndərilməsi ilə bağlıdır. Bu yanaşma vətəndaşlara daha elçatın və operativ xidmət göstərilməsinə, həmçinin sənəd dövriyyəsinin rəqəmsallaşdırılması fonunda idarəetmənin sadələşdirilməsinə imkan yaradacaq.

"Azərbaycan"

Baş prokuror Vyanada işgüzar səfərdədir

Mayın 22-dən Baş prokuror Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti BMT-nin Cinayətin Qarşısını Alınması və Cinayət Mühakiməsi Komissiyasının sessiyası çərçivəsində Vyana şəhərində işgüzar səfərdədir.

Baş Prokurorluq və BMT-nin Narkotiklər və Cinayətkarlıq üzrə İdarəsi (BMTNCI) arasında əldə olunmuş razılığa əsasən ölkəmizin COP29-da sədrliyi çərçivəsində əldə etdiyi nailiyyətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə təqdim olunması məqsədilə Azərbaycanın Avstriyadakı Səfirliyinin dəstəyi ilə BMT-nin qarargahında "İqlim fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi üçün ötraf mühit cinayətlərinə qarşı cinayətin qarşısının alınmasının və ədalət mexanizmlərinin gücləndirilməsi" adlı xüsusi sessiya təşkil edilmişdir.

Tədbir giriş sözü ilə açan BMT Baş katibinin müavini, BMTNCI-nin İcraçı direktoru və Vyana ofisinin rəhbəri Qada Vali Azərbaycanın COP29-u uğurla keçirdiyini qeyd edərək görülən işləri yüksək qiymətləndirib. O, Azərbaycanın BMTNCI ilə səmərəli və konstruktiv əməkdaşlığını alqışlayaraq, bu tərəfdaşlığın global səviyyədə ədalət, təhlükəsizlik və ötraf mühitin qorun-

masını sahələrdə daha genişmiqyaslı təşəbbüslərə yol açdığına əminliyini ifadə edib.

Baş prokuror Kamran Əliyev çıxışında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə COP29-un yüksək səviyyədə və peşəkərliliklə təşkil olunduğunu vurğulayaraq, bu mötəbər tədbirin nəticələrini global miqyasda əhəmiyyət kəsb etdiyini bildirmişdir.

O, həmçinin COP29 çərçivəsində Azərbaycan Respublikası Baş Proku-

qarşı mübarizə sahəsində həyata keçirdiyi tədbirlər və əldə etdiyi uğurlara həsr olunmuş videoçarx nümayiş olunub.

Daha sonra Madaqaskarın ötraf mühit və davamlı inkişaf naziri Maks Fonteyn tədbirə videomüraciət ünvanlayaraq, iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə və ekoloji dayanıqlılıq sahəsində ölkəsinin həyata keçirdiyi təşəbbüslər və əldə olunmuş nailiyyətlər barədə məlumat vermişdir.

Baş Prokurorluğunun idarə rəisi Elnur Musayev və BƏƏ-nin Daxili İşlər Nazirliyinin idarə rəisi Əhməd Əl-Zəruni ötraf mühitin qorunması sahəsində hüquq-mühafizə orqanlarının rolu, bu istiqamətdə tətbiq olunan effektiv mexanizmlər və həyata keçirilən uğurlu tədbirlər barədə ötrafı təqdimatlarla çıxış etmişlər.

Sessiyada Vyana akkreditə olunmuş diplomatik nümayəndəliklərin rəhbərləri, beynəlxalq təşkilatların təmsilçiləri, hüquqşünaslar, iqlim və ekoloji hüquq üzrə ekspertlər, eləcə də müxtəlif ölkələrin hüquq-mühafizə orqanlarının nümayəndələri iştirak ediblər.

"Azərbaycan"

Bakı 2026-cı ildə İƏT-ə üzv dövlətlərin anti-korrupsiya qurumlarının yüksək səviyyəli görüşünə evsahibliyi edəcək

22 may 2025-ci ildə Bakı şəhərində keçirilən Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Korrupsiyaya qarşı mübarizə aparən hüquq-mühafizə orqanlarının Global Əməliyyatlar Şəbəkəsi (GlobE Network) çərçivəsindəki Altıncı Plenar İclasının bağlanış mərasimi olub.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorunun müavini Heydər Məmmədov ölkəmizin korrupsiyaya qarşı mübarizə sahəsindəki səylərini və beynəlxalq əməkdaşlıqda göstərilən irəliləyişləri vurğulayıb.

Baş prokurorun müavini, Azərbaycan hökumətinin korrupsiya ilə mübarizənin qarşısında qoyduğu güclü iradəni

və bu sahədəki hüquqi təşəbbüsləri qeyd edərək, ölkənin anti-korrupsiya tədbirlərinin global səviyyədə dəstək tapdığını bildirmişdir.

O, həmçinin tədbirin uğurlu təşkilində və müzakirələrin geniş spektrini əhatə etməsində göstərilən əməkdaşlıq üçün GlobE Şəbəkəsi və digər tərəfdaşlara təşəkkür edib. Baş prokurorun müavini qeyd edib

ki, ötən ilin 26-27 noyabr tarixlərində Baş prokuror Kamran Əliyevin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin iştirak etdiyi İslam Əməkdaşlıq Təşkilatına (İƏT) üzv dövlətlərin

korrupsiyaya qarşı mübarizə aparən hüquq-mühafizə orqanlarının ikinci yüksək səviyyəli görüşündə, Azərbaycan İƏT-ə üzv dövlətlərin anti-korrupsiya qurum rəhbərlərinin Büro-

nun sədr müavinini seçilib. Həmçinin, 2026-cı ildə keçiriləcək növbəti sessiya və yüksək səviyyəli görüşə evsahibliyi etmə hüququ Azərbaycanla həvalə olunub.

Qeyd edilib ki, Bakıda keçirilən üç gün ərzində, dünyanın 90-dan çox ölkəsindən gələn 300-dən çox nümayəndə yeni texnologiyaların hüquq mühafizə orqanlarına təsiri, ekoloji cinayətlərin qarşısını almasına və ögürlənmiş aktivlərin bərpası kimi aktual mövzular üzərində müzakirələr aparıb.

"Azərbaycan"

GlobE Şəbəkəsinin Altıncı Plenar İclası uğurla başa çatıb

22 may 2025-ci ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Korrupsiyaya qarşı Mübarizə üzrə Qlobal Əməliyyatlar Şəbəkəsinin (GlobE Network) Altıncı Plenar İclasının bağlanış mərasimi Bakı şəhərində uğurlu nəticələrlə başa çatıb.

Tədbir korrupsiyaya qarşı beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi və yeni yanaşmaların tətbiqi məsələlərinə həsr olub.

Ünvanlıqda İclas 92 ölkədən 120-dən çox dövlət qurumunun nümayəndələri qatılıb və 100-dən çox çıxış ilə 20-dən çox panel müzakirəsi olub.

Tədbir çərçivəsində, həmçinin Azərbaycan da daxil olmaqla müxtəlif ölkələrin nümayəndələri arasında 100-dən artıq ikitərəfli görüş baş tutub. Müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi və inkişafın təşviqi məqsədilə təşkil olunan görüşlərdə iştirakçı ölkələrin təklifləri müzakirə edilmişdir.

Tədbirin 22 may tarixi programına uyğun olaraq İclasda GlobE Şəbəkəsinin Regional Ofislərinin təsis edilməsi prosedurları ilə bağlı UNODC nümayəndələri tərəfindən görülmüş işlər barədə təqdimatlar verilib. Eyni zamanda

korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi məqsədində panel müzakirəsi aparılıb. Paneldə Küveyt Dövləti və UNODC nümayəndələri çıxış edərək, beynəlxalq əməkdaşlığın əhəmiyyətini və şəbəkənin potensialını vurğulayıblar.

Sonrakı müzakirələrdə korrupsiya cinayətlərinin araşdırılmasında cinayət təqibindən kənar həllərin innovativ tətbiqi məsələsi gündəmə gəlib. Cənubi Afrika, Braziliya, Tailand və Vyetnam nümayəndələri bu mövzu ətrafında çıxış edərək, qeyri-cinayət hallı yollarının tətbiqinin vacibliyini qeyd ediblər.

Bununla yanaşı, digər bir panel ictimaiyyətin məlumatlandırılması və korrupsiyaya qarşı qabaqalcı tədbirlərin gücləndirilməsi məqsədində beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün çox vacib bir platforma olduğunu bildirmişdir.

və Nepal (onlayn) nümayəndələri korrupsiyaya qarşı mübarizədə ictimaiyyətin inamını artırmağın və dəstəyi səfərbər etmənin yolları barədə geniş məlumatlar təqdim ediblər.

Aktivlərin bərpası və beynəlxalq təcrübələrin mübadiləsi məqsədində müzakirə olunan mövzular arasında yer alıb. Braziliya, Madaqaskar, Papua Yeni Qvineya, Tailand və Uqanda nümayəndələri, həmçinin Əfqan Qrupunun Azərbaycanı təmsilçisi Fuad Əliyev bu sahədəki mühüm addımları və müsbət təcrübələri təqdim ediblər.

Tədbirin bağlanış mərasimində Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorunun müavini Nazim Rəcəbov çıxış edərək GlobE Şəbəkəsinin korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün çox vacib bir platforma olduğunu bildirmişdir.

"Azərbaycan"

GlobE Şəbəkəsi korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın vacib platformasıdır

22 may 2025-ci ildə Bakı şəhərində Birləşmiş Millətlər Təşkilatının (BMT) Korrupsiyaya qarşı Mübarizə üzrə Qlobal Əməliyyatlar Şəbəkəsinin (GlobE Network) Altıncı Plenar İclası uğurla başa çatıb.

Tədbirdə Azərbaycan Respublikasının Baş Prokuroru-

nun müavini, Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Nazim Rəcəbov çıxış edib.

O, GlobE Şəbəkəsinin korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi üçün əhəmiyyətli bir platforma olduğunu vurğulayıb. Nazim Rəcəbov bildirmişdir: "GlobE Şəbəkəsi korrupsiyaya qarşı mübarizədə beynəlxalq

əməkdaşlıq baxımından vacibdir. Bu tədbirlər dövlətlər arasında təcrübə mübadiləsinə və

etimadın gücləndirilməsinə təmin edir". İclasda 100-dən çox çıxış və 20-dən çox panel müza-

kirəsi olub, 92 ölkədən 120-dən çox dövlət qurumunun nümayəndələri iştirak edib. Tədbirin yüksək səviyyədə təşkilinə görə UNODC Katibliyinə və yerli təşkilat komitəsinə təşəkkür edən Nazim Rəcəbov, Azərbaycanın korrupsiyaya qarşı global mübarizədə töhfəsini davam etdirəcəyini bildirmişdir.

"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Nüfuzlu Lider, etibarlı dost

Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən siyasəti, pragmatik addımları və dünyada baş verən proseslərə çevik və adekvat reaksiyalar verməsi sayəsində həm ölkəmizin milli maraqları təmin edilmiş, həm də Azərbaycanın dünyadakı mövqeyi daha da möhkəmlənib.

Cənubi Qafqazın aparıcı ölkəsi olaraq Azərbaycan bu gün təkə regional deyil, beynəlxalq səviyyəli məsələlərdə də həlledici rol oynayır, dünyamıqyaslı problemlərin həlləsinə mühüm töhfələr verir. Aparılan hərtərəfli siyasətin nəticəsidir ki, ölkəmiz dünyanın neqliyyat, enerji qovşağı kimi unikal ünvanı sahib olub. Bu gün Şimalda Cənubu, Şərqlə Qərbi birləşdirən növbəti dövlətlərin reallığa çevrilməsi də Azərbaycanın siyasi iradəsinin mühüm göstəricisidir. Beynəlxalq miqyasda sərbəst siyasət yürütməyi bacaran Azərbaycanla əlaqələr yaratmaqda maraqlı olan ölkələrin sayının durmadan artması da respublikamızın etibarlı və güvənli tərəfdaş olması səbəbidir. Beynəlxalq tədbirlərdə, sivilizasiyalararası dialoqlara uğurla evsahibliyi edən Azərbaycanın dünyada güclü mövqeyə sahib olması Prezident İlham Əliyevin siyasətinin uğurlu reallaşdırılmasının inikasidir.

Dost ölkələr, strateji tərəfdaşlar

Siyasi nüfuzu çoxdan Cənubi Qafqazın sərbəstliyini aşan Prezident İlham Əliyevin hər zaman global əhəmiyyətli tədbirlərə dəvət alan ali qonaqlar sırasında olması da bu baxımdan təsadüfi deyil. Mayın 15-də dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Albaniyanın Baş naziri Edi Ramanın və Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Antonio Koştanın dəvəti ilə "Avropa Siyasi Birliyi"nin 6-cı Zirvə toplantısında iştirak etməsi həm ölkəmizin xarici siyasət kursunun uğuru təsdiqlədi, həm də Azərbaycanın Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynadığını bir daha göstərdi.

Azərbaycan türk dövlətlərinin, Qoşulma Hərəkatına üzv döv-

lətlərin bir-biri ilə qarşılıqlı əlaqələrinin inkişafında mühüm xidmətləri ilə də diqqət çəkir. Mayın 21-də Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) Dövlət başçıların qeyri-rəsmi Zirvə görüşü zamanı türk dövlətlərinin liderləri Azərbaycanın global əhəmiyyətli çağırışlara verdiyi töhfələrini, TDT-nin inkişafında müstəsna xidmətlərini vurğuladılar. Eyni zamanda qeyri-rəsmi Zirvə görüşündəki çıxışlarda Prezident İlham Əliyevin yüksək etimada və dostluğa dayanan siyasət yürütməsi fikrinin səsləndirilməsi sıradan sözlər deyil, Azərbaycan Prezidentinin şəxsi liderlik qabiliyyətinin, dövlətçilik sərəştəsinin və qətiyyətli siyasətinin səmimiyyətlə ifadə edilməsi idi.

Sözünə baxdıqda Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban bu Zirvə görüşünün əhəmiyyətinə toxundu və Azərbaycan-Macarıstan münasibətlərinin strateji səviyyədə olmasının xüsusi əhəmiyyət kəsb etdiyini vurğuladı: "Mən Prezident

Əliyevə səmimi-qəlbədən minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Çünki ötən il Azərbaycandan Macarıstana ilk qaz nəql edilmişdir. Bu, əvvəllər heç vaxt baş verməmişdir, ilk dəfə idi ki, bu baş verirdi. Cənab Prezidenti əmin edirəm ki, biz gələcəkdə bunun qarşılığını verə bilərik".

Xatırladıq ki, yaxın günlərdə Macarıstanda işğar səfərdə olduğu zaman Prezident İlham Əliyev bu ölkənin Baş naziri Viktor Orbana mətuata bəyanatlarla çıxışında bəyan etdi ki, biz dost ölkəlik, strateji tərəfdaşdır.

Sözünə baxdıqda dövlətimizin başçısı İlham Əliyev söylədi ki, Macarıstan müstəqil siyasət aparan nadir ölkələrdən biridir. Xüsusilə Avropa İttifaqı çərçivəsində müstəqil siyasət aparmaq kifayət qədər çətindir. Çünki bir çox qayda var, bir çox oturuşmuş prinsip var və Avropa İttifaqının vahid xarici siyasəti təbii olaraq prinsiplərdən biridir: "Buna baxmayaraq, dostum Viktor Orban həmişə Macarıstanın dövlət və milli maraqlarını hər şeydən üstün tutub...".

...Yenə də deyirəm, Avropa İttifaqının içində ola-ola bu siyasət aparmaq deyər bilərəm ki, doğrudan da, böyük qəhrəmanlıq tələb edir, siyasi iradə tələb edir və düşünülmüş siyasət tələb edir. Bütün bunlar da Macarıstanda var. Biz Macarıstanı çox sevirik, o cümlədən bu amillərə görə".

Bölgəyə sülhü gətirəcək Lider

TDT Dövlət başçıların qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev diqqətə çatdırdı ki, belə zirvə görüşləri çağırışlarla bağlı addımların atılması üçün mühüm əhəmiyyətə malikdir: "Hazırkı vəziyyətə enerji sektorunda əməkdaşlığa diqqət yetirmək vacibdir. Neft, qaz və uranın təchizat zəncirini saxlamamızı üçün təşkilatın potensialından istifadə etməyə ehtiyacımız var. Bununla əlaqədar, Qazaxıstanın Avropaya qaz ixracını artırmaq təşəbbüsünü dəstəklədiyinə görə mən Azərbaycan Prezidenti zati-aliləri İlham Əliyevə səmimi-qəlbədən minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm".

Azərbaycanın həyata keçirdiyi qətiyyətli siyasət onilliklərin ardından regionda təhlükəsizliyə və davamlı sülhə də birbaşa rəvac verir. Prezident İlham Əliyevin sülh təşəbbüsləri və bu istiqamətdə pragmatik addımları dünya səviyyəsində tədqirə qəbul olunur.

Sözünə baxdıqda qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdögan da məhz bu məqama diqqət çəkərək Cənubi Qafqazda sabitliyin təmin olunmasında Azərbaycanın rolu xüsusi qeyd etdi: "Dünyamız üçün strateji əhəmiyyətə malik Qafqaz bölgəsində yaşayan prosesləri diqqətlə izləyirik. Can Azərbaycanın Ermənistan ilə sülh müqaviləsi üzrə razılıq əldə etməsindən məmnunluq duyuru. İki ölkə arasında davamlı sülh əldə olunacağı təqdirdə bu vəziyyət heç şübhəsiz ki, türk

dünyamız üçün bir çox fürsətlər yaradacaq. Bu baxımdan Müzəffər Prezident, əziz Qardaşım İlham Əliyevin bölgəyə sülhü gətirəcək Lider olaraq adını tarixə yazdıracağına əminəm".

Faktır ki, qalib lider İlham Əliyevin qətiyyətli siyasəti nəticəsində əldə edilən parlaq Qarabağ qələbəsi tarixən var olan türk birliyinin etno-siyasi coğrafiyasını da bərpa etdi. Yeni türk tarixinin ən parlaq Zəfəri türk birliyinin daha da güclənməsi üçün mühüm yollar açdı.

Sözü imzasına bərabərdir

Əksər ölkə liderlərinin İlham Əliyevin təmsalında qardaşa, dostla, etibarlı tərəfdaşla malik olduqlarını tez-tez dilə gətirmələri və buna görə köməyə, dəstəyə ehtiyacları olan anda ilk müraciət etdikləri, güvəndikləri şəxsin məhz Azərbaycan Prezidenti olması da təsadüfi deyil. Hələ 23 noyabr 2022-ci ildə Prezident İlham Əliyev Serbiyada rəsmi səfərdə olduğu vaxt Prezident

Aleksandar Vuçiç Azərbaycan lideri ilə birgə Belqradada keçirilən mətbuat konfransında "Biz Prezident İlham Əliyevin sözüünə inanırıq, onun sözü imzasına bərabərdir" deyərək, bir daha İlham Əliyev xarakterinin prinsipiallığına, etibarlılığına vurğu etmişdi.

A. Vuçiç əlavə etmişdi ki, İlham Əliyev bu gün Avropada ən tanınmış şəxsdir: "Onlar mənə yalnız Kosovo ilə bağlı məsələ olanda, Kosovo ilə bağlı nəyə isə ehtiyacları olanda, mənə təhdid etmək üçün zəng vururlar. Lakin Prezident İlham Əliyevi sevirlər və sevdiqlərinə görə ona zəng vururlar. Onlar ondan hər şeyi xahiş edirlər".

2023-cü ilin yanvarında Budapeştdə Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın şərafətli Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban və xanımı Aniko Levai tərəfindən rəsmi nahar verilən zaman V.Orbanın Azərbaycan Prezidenti haqqında dediyi fikirlər hər kəs tərəfindən maraqla qarşılanmışdır: "Mən son on ildə Prezident Əliyevdən o qədər çox şey öyrənmişəm ki, olduqca müəkkəb mühitdə ölkəyə necə yaxşı rəhbərlik etmək lazımdır. Əfsuslar olsun ki, onun bütün bildiklərini öyrənmə bilmədim. Çünki biz radikal tərəfə meyillilik və o, daha mülayim baxışları ilə tanınan siyasət xadimidir. Mən ondan beynəlxalq arenada mülayim şəkildə necə daha da uğurlu olmağı öyrənməliyəm".

Bu qəbildən olan nümunələrin sayını artırmaq da olar, lakin elə bu misalları da onu deməyə kifayət edir ki, Prezident İlham Əliyev global səviyyədə nüfuzlu siyasətçi kimi tanınır və bu gerçəklik dünya liderləri tərəfindən də hər zaman etiraf olunur. TDT Dövlət başçıların Macarıstanda keçirilən qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün təmsalında da aydın görünməyi kimi, beynəlxalq tədbirlərdə, görüşlərdə Azərbaycan Prezidenti haqqında ən ali səviyyədə söylenən sözlərdə İlham Əliyevin müdrik siyasətçi, nüfuzlu lider, ən ümüdsiz etibarlı tərəfdaş, dost olması və dünyada sülhü təşkil etməsi fikri ana xətt kimi keçir.

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

Etimadın gücləndirilməsinə xidmət edən təlim

Azərbaycan və İranın "Araz-2025" birgə hərbi təlimi başa çatdı. Azərbaycan və İran hərbi əməkdaşlığının dərinləşməsinə əhəmiyyətli rol oynayan təlim ölkələrimiz və onların Silahlı Qüvvələri arasında qarşılıqlı etimadın artırılmasına xidmət edir.

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri Arzu Nağıyev qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan-İran arasındakı münasibətlərə diqqət çəkəndə "Araz-2025" birgə hərbi təliminin mühüm əhəmiyyətə malik olduğu bir daha görünür. Bu təlim həm regional, həm də iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafı baxımından böyük hadisədir. "Azərbaycan-İran münasibətlərində gərginliyin aradan qalxmasını vacib elementlərdən biri belə hərbi təlimlərin keçirilməsidir. Hərbi əməkdaşlığın inkişafına gəldikdə, Azərbaycan və İran arasında birgə təlimlərin keçirilməsi gələcəkdə bu məsələləri koordinasiyalı şəkildə həll etməyə imkan verəcək. Çünki iki ölkə arasında böyük sərhəd var, sərhədlərin hərtərəfli təhlükəsizliyinin təmin olunması vacibdir. Təlimin ardından da görüldüyü kimi, Araz çayı boyunca həyata keçirilən əməliyyatlar istər qaçaqmalçılıq, istərsə də narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınmasında

mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək", - deyərək komitə sədri əlavə etdi.

A. Nağıyev qeyd etdi ki, burada siyasi məsələlər də yer alır. Azərbaycan və İran hərbi qüvvələri arasında keçirilən bu təlim bəzi dövlətlərə mesajdır. Azərbaycan müstəqil daxili və xarici siyasət yürüdü. Azərbaycanın qonşu və ya regional dövlətlərə hansı istiqamətdə münasibət qurması özümdən asılıdır. Qonşuluq prinsiplərini də ölkəmiz daim nəzərə alır.

A. Nağıyev deyib ki, əlaqələrin inkişafı nəticəsində digər məsələlər də öz həllini tapıb bilər: "İstər Zəngəzur dəhlizi, istərsə də neqliyyat dəhlizlərinin yaradılması ilə bağlı, gələcəkdə onların təhlükəsizliyini təmin etmək baxımından da iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafı mühüm məsələdir. Bir-

gə təlimlər, həmçinin hər iki dövlətin daxili auditoriyasına və xaricə verilən mesajdır ki, biz bu istiqamətdə müəyyən problemlərin həllində birgə səy göstəririk və göstərəcəyik. Həm Azərbaycan, həm də İran vətəndaşları başa düşməlidirlər ki, qonşuluq siyasətini, eyni zamanda sülhün bərqərar olmasını, qarşılıqlı münasibətləri daim hər bir məsələdən üstün tuturuq. Düşünürəm ki, bu istiqamətdə də ciddi addımlar atılacaq".

Komitə sədri vurğulayıb ki, "Araz-2025" həm də bir sıra dövlətlərə regional təhlükəsizlik baxımından bir mesajdır. Ermənistan da özü üçün nəticə çıxarmalıdır. Azərbaycan-İran münasibətlərinin müsbət istiqamətdə inkişafı ancaq regional təhlükəsizliyin inkişafına xidmət edə bilər.

44 günlük müharibədən sonra Cənubi Qafqazda sabitliyin bərqərar olması üçün Azərbaycanın "3+3" formatını təklif etdiyini xatırladıq ki, bunun inkişaf etdirilməsi ilə bağlı məsələlər dəfələrlə gündəmə gətirilib: "3+3" formatına daxil olan ölkələrin birgə fəaliyyəti, onların sülhün bərpası istiqamətində atdığı addımlar mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bütün bunlar təhdidlərin qarşısını almaq üçün koordinasiyalı şəkildə atılan addımlardır".

Əsmər QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın təşəbbüsləri TDT-nin nüfuzunu artırır

"Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə uğurla həyata keçirilən çoxvektorlu xarici siyasət kursunun əsas istiqamətlərindən biri də türk dünyasının birliyi, onun siyasi, iqtisadi və hərbi qüdrətinin artırılması, global arenada güc mərkəzinə çevrilməsi naminə səylərin birləşdirilməsidir. Prezident İlham Əliyev 14 fevral 2024-cü ildə andiçmə mərasimində çıxışında da demişdi ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı bizim üçün əsas beynəlxalq təşkilatdır, çünki bu, bizim ailəmizdir. Bizim başqa ailəmiz yoxdur. Bizim ailəmiz türk dünyasıdır".

Bu fikirləri "Azərbaycan" qəzetinə Milli Məclisin deputatı Vüqar Rəhimzadə deyib. Siyasətçi dövlət başçısının ildə bir dəfə Türk Dövlətləri Təşkilatının qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünün də bunun bariz nümunəsi olduğunu və ilk belə bir Zirvə görüşünün Şuşa şəhərində baş tutduğunu xatırladı. Macarıstanda ikinci qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün keçirilməsi təşəbbüsünə dəstəyini ifadəsində, Ölkəmiz təşkilatə üzv olan dövlətlərlə dostluq və qarşılıqlı münasibətlərinə malikdir. Türk dövlətlərini birləşdirən ortaq soy-kök, tarix, mədəniyyət və milli dəyərlər dövlətlərimiz arasında qarşılıqlı fəaliyyətin əsasını təşkil edir. "Azərbaycan türk dövlətləri ilə əlaqələrinin on

yüksək formada inkişaf etdirməkdə və vahid türk ailəsinə daha da yaxın olmaqda maraqlıdır və bu istiqamətdə fəaliyyətini uğurla davam etdirir. Ölkəmizin bu təşkilatla bağlı gördüyü işlər, irəlilədiyi təşəbbüslər Türk Dövlətləri Təşkilatının inkişafında, daha da güclənməsində, global təsir imkanlarının artmasında böyük rol oynayır", - deyərək V. Rəhimzadə bildirdi.

Deputat qeyd etdi ki, Azərbaycanın təşkilatə üzv ölkələrin birliyinə daha bir töhfəsi isə Orta dəhliz layihəsidir. Prezident İlham Əliyev mayın 21-də Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət başçıların qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə ümumilikdə təşkilatın üzv ölkələrinə 20 milyard ABŞ dollarından çox sərmayə qoyub. Bu il Türk İnvestisiya Fondunun rəsmi

olaraq fəaliyyətə başlaması nəzərdə tutulur. Türk dövlətləri ilə neqliyyat sahəsində əməkdaşlığımız güclənir.

V. Rəhimzadə əlavə etdi ki, Xəzər dənizində 50-dən çox ticarət gəmisi olan Azərbaycan türk dövlətləri üçün önəmli tranzit xidmətləri göstərir. Azərbaycanın həyata keçirdiyi layihələr Türk Dövlətləri Təşkilatının beynəlxalq nüfuzunun gücləndirilməsi, təşkilatın dünya miqyasında güc mərkəzlərindən birinə çevrilməsi baxımından olduqca əhəmiyyətlidir.

Ə. QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanı dünya siyasətində söz sahibinə çevirən Lider

Azərbaycan etibarlı tərəfdaşdır

Viktor Orban bütün kürsülərdə bunu xüsusi qeyd edir

Bu gün dünya nizami ciddi çağırışlarla üzülüb. Bu çağırışlar müharibə və münafişlərin dərinləşməsi, dövlətlər arasında əlaqələrdə çatların ömələ gəlməsi, iqtisadi münasibətlər sistemlərinin böhranlarla üzvlənməsi ilə müşahidə olunur. Bu rəngarəng dünyada Azərbaycan ulduz kimi parlayır və dövlət münasibətlərini formalaşdırmağa çalışan bir ölkəyə çevrilir. Bu uğurlarımızın müəllifi Prezident İlham Əliyevin şəxsiyyəti və onun müəyyənləşdirdiyi balanslaşdırılmış, milli maraqlara əsaslanan beynəlxalq siyasət kursudur.

Bu barədə fikirlərini öyrəndiyimiz Milli Məclisin deputatı Azər Badamov bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin Avropa İttifaqının üzvü olan Macarıstana səfəri çərçivəsində dövlət başçımıza göstərilən yüksək diqqət və Baş nazir Viktor Orbanın çıxışında ölkəmizlə əməkdaşlığa verdiyi böyük dəyər Azərbaycanın əhəmiyyətli ölkə olduğunu bir daha təsdiq edir: "Viktor Orban mətbuata bəyanatında Avropa iqtisadiyyatının gəlməsinin kompəs olmadan səyahət etdiyini bildirdi. Həqiqətən, Avropa İttifaqı müharibənin genişlənməsinə xidmət edən siyasət aparır və belə bir çətin məkanda Macarıstan öz ölkəsinin milli maraqlarını müdafiə edə bilər. Viktor Orban son 20 ildə Azərbaycanla əməkdaşlığın genişləndirilməsinin Avropa İttifaqının qarşılaşdığı enerji təhlükəsizliyi problemlərindən qoruduğunu qeyd etdi".

Deputat bildirib ki, Azərbaycan-Macarıstan əlaqələri özünün inkişaf dövrünü yaşayır. Prezidentlərin qarşılıqlı səfərlərinin intensiv xarakter alması ölkələr arasında münasibətləri daha da dərinləşdirir. Bu gün Azərbaycan keçdiyi iktisadi, beynəlxalq əməkdaşlıqda da mühüm və etibarlı tərəfdaş kimi görünür. Bunu qazanmaq isə illərin zəhməti, prinsipial yanaşmanın nəticəsidir. A.Badamovun fikrincə, hadisələrin çıxılmaz durumu və mövcud dünya siyasəti sübut edir ki, beynəlxalq münasibətlər sistemi yeganə resurs qitələrdən əziyyət çəkir ki, bu da bütöv şəxsiyyətə obrazdır. Belə bir məqamda Prezident İlham Əliyev sözü ilə əməli bir, dostluğa sadıq, səriştəli dip-

lomət, ən əsası isə milli maraqları hər şeyin fövqündə tutan Lider kimi fərqlənir. Buna görə də, Avropa liderləri hətta ən çətin dövrlərdə belə Prezident Əliyevə müraciət edir, bu gün siyasətdə nadir rast gəlinən hal kimi həmişə onun dəstəyini gördüklərini vurğulayırlar.

A.Badamov deyib ki, Azərbaycanla Macarıstanın xarici siyasətində eynilik təşkil edən tendensiya müəkkəb kombinasiyaların çoxluğunda belə milli maraqlara bağlı məsələlərdə davamlılıq izlənilməlidir: "Macarıstan Qərbi birliyi, hətta bu birliyin özünü çətin təbiiqində belə yerini qazanmağı bacarır. Məhz buna görə də, Prezident İlham Əliyev Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanla mətbuata bəyanatı zamanı xüsusilə Avropa İttifaqı çərçivəsində müstəqil siyasət aparmağı kifayət qədər çətin olduğunu vurğulayaraq ölkəsinin buna nail olduğunu bildirdi. Həqiqətən də, Viktor Orban kənar qüvvələrin macar cəmiyyətinə dağıdıcı təsir edənlərini prinsipiallıqla neytrallaşdırmaq, suveren iradəni ifadə etməyi bacaran liderdir".

Deputat bildirib ki, enerji amili Macarıstan xarici siyasətində də önəmli faktorudur. Mövcud durum bu məsələdə düzgün strategiya tələb edir. Nəzərə alsaq ki, xarici siyasət həyata keçirən ölkələr adətən öz strategiyalarını orta və uzunmüddətli təsirlərə yönəldirlər, lakin gözənlənəyən qlobal pandemiya, Rusiya-Ukrayna müharibəsi və çətinləşən enerji böhranı bu qərarların alınmasını da, onun təsirinə də kifayət qə-

dər çətinləşdirir: "Macarıstan xarici siyasətində enerji təhlükəsizliyi, suvereniyyətin qorunması və təhlükəsiz təchizat zəncirləri kimi fundamental məsələləri düzgün koordinasiya etməyi də, bunun ətrafında çətinləşən məsələləri tənzimləməyi də bacarır. Deməli, Macarıstan xarici siyasətini toqquşan

diyyətinin yenidən böyüyünün şahidiyik. Belə ki, 2024-cü ildə 2,4 faiz artan ÜDM-in 2025-ci il sonuna kimi 3,5 faiz artacağı proqnozlaşdırılır. Macarıstan iqtisadiyyatı "Şərqli Açılış Strategiyası" çərçivəsində yeni bazarlara çıxmağı, iqtisadiyyatın coğrafiyasını və xarici kapital investisiyalarının həcmi böyütməyi hədəfləyir. Bu istiqamətdə fokus nöqtələrindən əsas Mərkəzi Asiyadır. Bu baxımdan Viktor Orban "Biz Brüsselə gedəndə orada heç bir qohumumuz yoxdur. Amma Qazaxıstan gələndə burada yaxın adamlarımız olur" fikrini ifadə edib. Tarixi köklər sadəcə siyasəti uzlaşdırmaq deyil, həm də eyni ruh yaratmaqda təbii istək və iradə formalaşdırır ki, bu da dövlətlər qədr cəmiyyətlərə də ötürülür. Belə olan halda əgər Türk Dövlətləri Təşkilatı nüfuz dairəsini böyük coğrafiyaya doğru genişləndirirsə, bunda Macarıstan üçün nöqtələrindən biridir. Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv və müşahidəçi ölkələrin xarici işlər nazirlərinin qeyri-rəsmi zirvə öncəsi görüşləri liderlər səviyyəsində alınacaq qərarlara hazırlıq, fikir mübadiləsi platformasıdır. Bu təsisat dünyada gedən proseslərdə bağlı da öz mövqeyini açıq şəkildə nümayiş etdirir. Buna görə də Türkiyə xarici işlər naziri Hakan Fidan Suriyanın Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələr tərəfindən dəstəklənməsinin əhəmiyyətini vurğuladı. Müasir Macarıstan xarici siyasətində tarixi yaddaşı və təfəkkürü unutmur. Türkdillli Dövlətlər Təşkilatında müşahidəçi statusunda olmasına baxmayaraq, bu ölkə böyük bir coğrafiyaya əhatə edən qərarların alınmasında əsas həlqələrdən biridir", - deyir o əlavə edib.

Deputat bildirdi ki, Prezident İlham Əliyev çıxışlarında hər zaman bir məsələni xüsusi həssaslıqla vurğulayır ki, cəmiyyətimiz ənənəvi, milli və ailə dəyərləri üzərində qurulub. Macarı-

stan cəmiyyətində də bu dəyərlərin hökm sürməsi, neqativ təsirlərin dəf edilməsi Viktor Orbanın yürütdüyü siyasət nəticəsində mümkün olub. Macarıstan-Azərbaycan münasibətləri bu inco məqamlarda belə ümumi dil tapır və meydana ortaq baxış bucağı qoyursa, deməli, münasibətlərimiz davamlı olmağı qədr, həm də dayanıqlıdır. Azərbaycanla Macarıstanı bağlayan təbii bağlılıq və bunun liderlər səviyyəsində ifadə olunması, xarici siyasət kursunun real və aydın qiymətləndirilməsi, iktisadi oriyentasiyanın ardıcıl dövlət və hökumət səviyyəsində geniş konsensusun hakimiyyəti çərçivəsində inkişafı bir daha ondan xəbər vermir ki, ümumi vuruğumuzda heç bir seysmik sürüşmə yaranmayacaq, əksinə, münasibətlər yüksələn xətt üzrə inkişaf edəcəkdir.

A.Badamov bildirib ki, həm prezidentlər səviyyəsində mütəmadi görüşlərin və ünsiyyətin olması, həm Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın 2021-ci ildə rəsmi, 2023-cü ildə isə Macarıstanla işğar səfərlərdə olması, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası ilə hakim Fides-Macar Vətəndaş Birliyi Partiyası arasında olan münasibətlər dövlətlərarası münasibətlərin institusional xarakter daşdığını göstərir, ən yüksək səviyyəsini əhatə edir. Qarşıya qoyulan məqsədlərə doğru prinsipial və hərtərəfli iş aparılır. Deməli, müəyyənləşdirilən ümumi hədəflərə doğru olduqca ciddi və koordinasiyalı iş icra olunur, qarşılıqlı qərarlar və addımlar atılır. Əsas amil odur ki, münasibətlər zamanın sınağından çıxmağı bacarır. Prezidentin Macarıstanı bu səfəri beynəlxalq gündəliyin cari durumunda olduğu qədər mühüm əhəmiyyətə kəsb edir və onun notisiyönümlü amillərə hesablandıqı açıq-əşkarlıdır.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Qətiyyətlə ədaləti təmin etdi

Diplomatik əlaqələr haqqında Vyana Konvensiyasının tələblərinə əsasən, diplomatik missiya və ya səfirliyin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələsi onların yerləşdiyi dövlətin üzərində düşür. Eyni zamanda səfirliyə qarşı edilmiş hücum və ya həyata keçirilmiş terror aktına görə cəzanın tətbiq edilməsi də müvafiq olaraq həmin ölkə tərəfindən həyata keçirilməlidir. 27 yanvar 2023-cü ildə Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyində baş vermiş qanlı olayın günahkarı və icraçısının ədalətli şəkildə ən yüksək cəzaya məhkum edilməsi rəsmi Bakının ilk gündən üzərində dayandıqı qəti mövqeyi idi.

Dövlət vətəndaşdan başlayır. Bu prinsipin aliliyinin qorunması ölkə rəhbərinin fəaliyyətinin və həyata keçirdiyi siyasətin başlıca amalıdır. Azərbaycan problemlə yanaşması beynəlxalq hüququn tələb və prinsiplərinə əsaslanmaqla yanaşı, həm də ədalətin bərqərar olması istəyindən irəli gəlir. Bölgəmizdə sülh və əmin-amanlıqdan, regional təhlükəsizlikdən, mehriban qonşuluq münasibətlərindən danışılırsa, dərin tarixə əsaslanan dövlətlərarası əlaqələrin daha sağlam məcrada davam etməsi üçün bu kimi cinayətləri törədənlerin cəzalandırılması və ədalətin bərpası mütləqdir. Məhz bu səbəbdəndir ki, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə problemlə bağlı həyata keçirilən qətiyyətli, eyni zamanda səbirli, davamlı və ardıcıl siyasət ədalətin bərqərar olmasına və məntəqlə dövlətlər arasındakı çoxşaxəli münasibətlərə kölgə salacaq terror aktının icraçısını cəzalandırılmasına yönəlmişdir.

Terroru həyata keçirən ən yüksək cəzaya məhkum edilməsi Azərbaycan dövlətinin və Prezident İlham Əliyevin hər bir vətəndaşının yanında olduğunu, istənilən fərdin təhlükəsizliyinin təminatı məsələsinin ən ali vəzifə hesab edildiyinin bariz nümunəsidir. Prezident İlham Əliyevin bu kimi məqamlara həssas və dönməz reaksiyası bir daha sübut edir ki, Azərbaycan dövlətinin əsasını onun vətəndaşı formalaşdırır. Vətəndaşın firavan yaşayışı, hüquqlarının təmin olunması və sosial rifahı Əsas Qanunumuz - Konstitusiyamız ilə təsbit edilmiş hüquqlardır.

Prezident İlham Əliyev dövlət rəhbəri kimi daim vətəndaşın hüquqlarının öz fəaliyyətinin ən əsas və prioritet amalı olduğunu nümayiş etdirir. Səhhət istər Tehrandakı səfirliyimizə edilmiş hücum nəticəsində həlak olmuş və yaralanmış vətəndaşlarımızdan gətsin, istərsə də daha geniş anlamda bütün xalqımızın təhlükəsizliyindən. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə dövlətimizin, Müzəffər Ordumuzun torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən illərlə davam edən işğalına son qoyulması Azərbaycan xalqının tapdığını və beynəlxalq aləm tərəfindən qulaqardına vurulmuş fundamental hüquqlarının bərpasıdır. 30 ilə yaxın davam edən işğal və istibdad yüzminlərlə azərbaycanlı yurdsuz-yuva-sız, evsiz-əşiksiz qoyaraq onların öz ölkəsində qorxmadan və firavan yaşayışı, əmək fəaliyyəti kimi hüquq və azadlıqlarının pozulması demək idi. Onminlərlə soydaşımızın qətlə yetirilməsi Azərbaycan xalqının genofonduna qarşı yönəlmiş qəsd və soyqırımı aktıdır.

İşğal dövründə Azərbaycan öz vətəndaşından yurddan didərgin düşmüş və məcburi köçkün statusu ilə yaşayan vətəndaş sayına görə ən yüksək göstəriciyə malik ölkə idi. Bu, insan hüquqlarının kütləvi şəkildə pozulması ilə yanaşı, beynəlxalq hüququn tapdaq altında olması, ona qarşı hörmətsizlik və saymazlığın aşkar göstəricisi idi. Azərbaycan Prezidentinin qətiyyəti yalnız öz vətəndaşlarının hüquqlarını deyil, həm də beynəlxalq hüququn statusu-

nun bərpasıdır. Başqa sözlə, fərd kimi vətəndaşın və toplum, cəmiyyət olaraq xalqın təhlükəsizliyi və hüquqlarının aliliyi müasir Azərbaycan dövlətinin elan və icra etdiyi prioritet prinsipləridir ki, onun reallaşmasının əsas təminatçı da dövlət başçısıdır.

Tehrandakı səfirliyimizə hücum etmiş terrorçunun edam edilməsi onu göstərir ki, Azərbaycan dövləti üçün hətta bir və ya bir neçə vətəndaşın həyatı və hüquqları digər dövlət və ya dövlətlərlə münasibətlər kimi miqyaslı prosesin mərkəzi amili rolunda çıxış edə bilər. Azərbaycan o dövlətdir ki, hətta dövlətlərarası kimi qlobal anlayışa görə bir vətəndaşın mənafeyini belə gözəstə getməyəcek qədər qətiyyətə malikdir. Bu davranış, bu xətt yalnız güclü dövlətlər tərəfindən nümayiş etdirilə bilər. Dünyanın müasir tarixində onlarca bu kimi hal var ki, qətlə yetirilmiş, girov götürülmüş və ya yoxa çıxmış vətəndaşın aqibəti dövlətin zəifliyi, qətiyyətsizliyi səbəbindən naməlum qalmışdır. Diplomatiya münasibətlərin kəsilməsinə belə səbəb olan xeyli sayda tarixi nümunə var ki, bunlar prinsipiallığın olmamasından həm gərginliyi yol açmış, həm də qarənli qalmış, çözülməmiş dünyəvi olaraq düşmüşdür. Bu baxımdan Azərbaycan dövlətinin dünyadakı çəkisi, nüfuzu və imici yalnız siyasi gücü, iqtisadi nailiyyətləri və hərbi qüdrəti ilə deyil, həm də vətəndaşına olan münasibəti, onun təhlükəsizliyi və rifahına dair həssaslığı ilə ölçülür. Vətəndaşın hüquqlarına biganə olan dövlətə kim etimad göstərə bilər?

Terrorçunun ən yüksək cəzaya məhkum edilməsi Azərbaycan dövlətinin məsələ ilə bağlı dönməz və dəyişilməz münasibəti ilə yanaşı, həm də regional təhlükəsizlik, mehriban qonşuluq və dövlətlərarası münasibətlərin sülhpərvər gündəminə sadiqliyindən irəli gələn yanaşmadır. Azərbaycanla İran arasında tarixə, ümumi mədəniyyət və dinə əsaslanan əlaqələrin davam etdirilməsi, daha da inkişafı üçün bu kimi faktorların neytrallaşdırılması, yəni cinayəti törədən şəxsin cəzaya məhkum edilməsi mütləq şərtidir. Bu şərtin həyata keçirilməsi həm də dövlətlər və xalqlar arasındakı isti münasibətlərin davam etdirilməsi üçün tələb olunan zəmindir.

Mütləq halda qeyd edilməlidir ki, hadisə ilə bağlı bugünkü reallıq həm də İranda yeni Prezidenti Musud Pezeşkiann Azərbaycanla əlaqələrə verdiyi önəm göstəricisidir. Pezeşkiann İranın dövlət başçısı vəzifəsinə seçildiyi andan iktisadi münasibətlərin normallaşmasına dair verdiyi pozitiv reaksiyalar hazırlıq gerçəkliyin bərqərar olmasında ciddi rol sahibdir. İranın siyasi liderinin Bakıya etdiyi uğurlu səfər xalqlarımızın mehriban qonşuluq tarixinə yeni ab-hava gətirmiş, müsbət cəhətlər əlavə etmişdir. Bu səfər iki ölkə arasında olan münasibətlərin bütün sferalarına - siyasətdən tutmuş mədəniyyətə, iqtisadiyyatdan humanitar sahəyədək əlaqələrin inkişaf dinamikasına bir təkan olacaq. Biz buna Bakıda hər iki dövlət başçısının verdiyi pozitiv bəyanatlarda, səmimi ünsiyyət və münasibətlərin nümayişində Azərbaycanla əlaqələrə verdiyi önəm üzərində qurulmalıdır. Bu gün Bakı və Tehran məhz bu prinsipin aliliyini nümayiş etdirməklə ölkələr arasındakı gələcək təmasların möhkəm təməlini qoymuş oldular.

İradə ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Aİ Azərbaycanı Avropa üçün önəmli hesab edir

Prezident İlham Əliyevin "Avropa Siyasi Birliyi"nin 6-cı Zirvə toplantısına dəvəti ölkəmizin Avropa İttifaqı ilə münasibətlərində yeni mərhələyə qədəm qoymasın göstəricisidir. Dövlət başçısının apardığı müstəqil xarici siyasət ölkəmizə olan inamı, etimadı daha da artırır.

Bakı Dövlət Universitetinin kafedra müdiri, professor Kamilə Əliyeva bununla bağlı qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Azərbaycan öz gücünü ərazi bütövlüyünü və suverenliyini bərpa etdikdən sonra bir sıra Avropa dövlətləri və siyasətçiləri ölkəmizin beynəlxalq hüquqa sۆykənən bu hərəkatı ilə razılaşma bilmirlər: "Dövlətimizin başçısı dəfələrlə qeyd edib ki, vaxt gələcək, Azərbaycanla qarşı olan dövlətlər və siyasətçilər peşman olacaqlar. Səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə görüşmə can atan həmin siya-

sətçilərin həm də peşmanlığını müşahidə etdik. Başda Fransa olmaqla əvvəllər Azərbaycanla qarşı olan dövlətlər artıq Prezident İlham Əliyevin Cənubi Qafqaz regionunda yaratmış olduğu reallığı qəbul edər, müstəqil siyasət yürüdə bilməyən, böhran içində olan Ermənistanla bərabər Azərbaycanla iqtisadi, siyasi əlaqələri korlamaq istəmirlər. Fransa Prezidenti Makronun qeyri-rəsmi görüşdə Prezident İlham Əliyev ilə səmimi münasibət qurmağa çalış-

ması bunun əyani təsdiqidir. Dövlət başçısı Qərbi Azərbaycana qarşı yürütdüyü siyasətin yanlış olduğunu avropalı siyasətçilərə sübut edib".

Siyasi şərhçi bildirib ki, Azərbaycan Avropanın enerji təhlükəsizliyində mühüm rol oynayan ölkə olmaqla yanaşı, Avropa ilə Asiya arasında kommunikasiya yaradan, birləşdirən bir dövlətdir. Artıq Avropa İttifaqı Azərbaycanın Avropa üçün önəmli və güclü bir ölkə olduğunu qəbul edir. Bu ilin əvvəlində başlanacaq Avropa İttifaqı Azərbaycanla münasibətlərin normalaşdırılması və inkişaf etdirilməsi istiqamətində addımlar atmağa başlayıb. Yanvar ayında Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Antonio Košta Prezident İlham Əliyevə zəng edərək AI ilə Azərbaycan arasında bir çox məsələdə münasibətlərin möhkəmləndirilməsi haqqında müzakirələr aparıb. Aprel ayında isə Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Avro-

pa Komissiyasının vitse-prezidenti Kaya Kallas Azərbaycana səfər edib və Prezident İlham Əliyev ilə görüşüb. Yaxın günlərdə isə Albanianın paytaxtı Tiranada keçirilən "Avropa Siyasi Birliyi"nin 6-cı Zirvə toplantısında Prezident İlham Əliyev Antonia Košta ilə görüşdü və bu görüşdə Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Lya-yen də iştirak etdi. Hər iki siyasətçi Azərbaycanın Avropa İttifaqı üçün vacib və etibarlı tərəfdaş ölkə olduğunu vurğuladı.

K.Əliyeva qeyd edib ki, bu Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyevin yüksək səviyyədə qarşılınması, Avropa dövlət başçılarının və Avropa İttifaqının rəhbər şəxslərinin dövlət başçımızla görüşməyə böyük səy göstərməsi Azərbaycana və dövlətimizin başçısına olan yüksək hörmət və ehtiramın nümunəsidir.

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın xarici siyasətinin uğurları

Prezidentin Budapeştdən verdiyi bəyanat uzaqgörən siyasətin davamıdır

Prezident İlham Əliyevin Macarıstana işgüzar səfəri zamanı mətbuata verdiyi bəyanat Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində və sonrakı sülh prosesində tutduğu mövqeyə dair mühüm məqamları bir daha beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətinə çatdırdı. Prezidentin çıxışı yalnız Azərbaycanın uğurlarının təkrar xatırladılması ilə deyil, həm də region gələcək geosiyasi nizamlanmasına dair Azərbaycanın mövqeyinin prinsipial şəkildə ortaya qoyulması ilə bağlı idi.

Milli Məclisin deputatı Pörvano Vəliyeva qəzetimizə açıqlamasında bildirib ki, Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın öz ərazisində apardığı müharibə nəticəsində 30 illik işğala son qoyarkən beynəlxalq hüquq çərçivəsində, xüsusilə də BMT Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə əsaslanaraq özünümüdafiə hüququndan istifadə etdiyini xatırladı. Bu müddəə hər bir dövlətin silahlı hücumu moruz qaldıqda özünü müdafiə etmək hüququnu tanıyır və Azərbaycanın Qarabağda apardığı hərbi əməliyyatlar da bu hüququn təzahürü kimi təqdim olunur.

Siyasətçi qeyd edib ki, müharibə dövründə Azərbaycanın müasir texnologiyalara əsaslanan döyüş taktikası, yüksək peşəkarlıqla hazırlanmış ordusunun gücü və daxili ictimai həmrəyliyin nəticəsində 44 gün ərzində 300-dən çox yaşayış məntəqəsi azad olub: "Bu zaman Azərbaycan Ordusunda heç bir fərarlıq halı qeydə alınmadığı halda Ermənistan tərəfinin rəsmi etirafına görə, 12 mindən çox fərarçı ordudan qaçdı. Azərbaycan yalnız hərbi yox, həm də diplomatik qələbə qazandı. Müharibədən sonra 2023-cü ilin

sentyabrında keçirilən lokal antiterror tədbirləri nəticəsində ölkəmizin suverenliyi tam bərpə olundu və qondarma qurumun ləğvi ilə nəticələndi. Bu, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün faktiki və hüquqi baxımdan tam bərpə edilməsi demək idi. Hazırda Azərbaycanın dövlət orqanları, qanunları və hüquqi yurisdiksiyası ölkənin bütün ərazisində, o cümlədən keçmiş münasibət zonalarında tətbiq olunur".

Prezident İlham Əliyev Macarıstanda sülh prosesinin təşəbbüskarının Azərbaycan olduğunu və 2021-ci ildən başlayaraq Ermənistanla sülh müqaviləsinin bağlanması üçün təkliflər irəli sürdüyünü bəyan edib. Bu barədə danışan P.Vəliyeva bildirib ki, Azərbaycanın təqdim etdiyi 5 prinsip - dövlətlərin qarşılıqlı ərazi bütövlüyünün tanınması, bir-birinin suverenliyinə hörmət, sərhədlərin delimitasiyası və kommunikasiya xətlərinin açılması kimi məsələlər bu gün artıq Ermənistan tərəfindən də qəbul edilib. Lakin iki mühüm məsələ hələ də açıq qalır. Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycanla qarşılıqlı ərazi iddiaları var. Bu isə sülh üçün əngəl yaradır. ATƏT-in

Minsk qrupunun de-yure ləğvi - artıq fəaliyyəti olmayan bu qurumun de-fakto ləğv olunması da tələb edir. Minsk qrupunun fəaliyyəti illər ərzində nəticəsiz qalıb və münasibətin dondurulmasına xidmət edib. Prezident İlham Əliyevin bildirdiyi kimi, bu qrupun formal mövcudluğu belə münasibətin bitdiyini rəsmiləşdirməyə mane ola bilər.

Deputat Prezidentin fikirlərinə istinad edərək bildirib ki, Azərbaycan regionda sülhün,

öməkdaşlığın və inkişafın təminatçısı rolunu oynamağa hazırdır. Postmüharibə dövründə Azərbaycan tərəfindən təqdim edilən Zəngəzur dəhlizi region ölkələrinin nəqliyyat infrastrukturalarının birləşdirilməsi və iqtisadi öməkdaşlıq üçün mühüm layihə kimi təklif olunur. Bu layihə təkcə Ermənistan üçün deyil, Türkiyə, İran, Rusiya və Mərkəzi Asiya ölkələri üçün də logistik üstünlüklər vəd edir.

P.Vəliyeva qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin Macarıstanda verdiyi bəyanat Azərbaycanın müharibə dövründə və sonrasında tutduğu prinsipial, hüquqa əsaslanan və uzaqgörən siyasətinin davamıdır. Sülh üçün real və hüquqi əsaslar ortadadır, sadəcə Ermənistanın siyasi iradə və məsuliyyətli yanaşma tələb olunur.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Qarşılıqlı etimada və dostluğa söykənən münasibət

Azərbaycan çoxəsrlik zəngin tarixə malik, Avropanın mərkəzində yerləşən, prinsipial və müstəqil siyasət yürüdən, etibarlı strateji tərəfdaş olan Macarıstanla münasibətlərin inkişafına xüsusi önəm verir. İki dövlət arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasından keçən 30 ildən çox dövr ərzində münasibətlər qarşılıqlı maraq əsasında bir çox sahəni əhatə edən sabit inkişaf yolu keçib.

Milli Məclisin deputatı Zaur Şükürov "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, BMT-nin Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə uyğun olaraq, beynəlxalq hüquq çərçivəsində 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi və 2023-cü ildə bir neçə saat sürən antiterror tədbirləri nəticəsində torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən sonra Macarıstanın beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş prinsipləri əsasında ölkəmizin ərazi bütövlüyünə davamlı olaraq dəstək nümayiş etdirməsi vacib məqamlardan biri kimi münasibətlərimizin inkişafında müsbət rol oynayır. "Xüsusilə Prezident İlham Əliyevlə Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan və uzun illərdə davam edən dostluq münasibətləri, davamlı əsasda həyata keçirilən ali və yüksək səviyyəli rəsmi və işgüzar səfərlər əlaqələrin dərinləşməsində vacib əhəmiyyət kəsb edir. 2014-cü ildə Strateji Tərəfdaşlığa dair Birgə Bəyannamənin imzalanması ilə ikitərəfli münasibətlər daha da güclənərək yeni mərhələyə qədəm qoyub. Bu bəyannamələrin iki ölkə arasında istər ikitərəfli, istərsə də regional və beynəlxalq məsələlərlə əlaqədar öməkdaşlığın genişləndirilməsi nəzərdə tutulan vacib çərçivə sənədləridir. İkitərəfli öməkdaşlığın möhkəmlənməsi istiqamətində mühüm addımlar rində yerləşir. Həmçinin 1,5 milyon ton yük qəbul edə biləcək karqo terminalının tikintisi davam edir.

Bütün bunlar onu göstərir ki, Azərbaycan türk dövlətləri ilə Avropa arasında iqtisadi əlaqələrin inkişafında maraqlıdır və bu istiqamətdə konkret addımlar atır. Macarıstan dövlətinin də həyata keçirilən layihələrə verdiyi dəstək ümumi məqsədlərimizə daha tez çatmağımıza imkan yaradır".

Milli Məclisin deputatı Zaur Şükürov "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, BMT-nin Nizamnaməsinin 51-ci maddəsinə uyğun olaraq, beynəlxalq hüquq çərçivəsində 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi və 2023-cü ildə bir neçə saat sürən antiterror tədbirləri nəticəsində torpaqlarımız işğaldan azad edildikdən sonra Macarıstanın beynəlxalq hüququn hamılıqla qəbul edilmiş prinsipləri əsasında ölkəmizin ərazi bütövlüyünə davamlı olaraq dəstək nümayiş etdirməsi vacib məqamlardan biri kimi münasibətlərimizin inkişafında müsbət rol oynayır. "Xüsusilə Prezident İlham Əliyevlə Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban arasında qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan və uzun illərdə davam edən dostluq münasibətləri, davamlı əsasda həyata keçirilən ali və yüksək səviyyəli rəsmi və işgüzar səfərlər əlaqələrin dərinləşməsində vacib əhəmiyyət kəsb edir. 2014-cü ildə Strateji Tərəfdaşlığa dair Birgə Bəyannamənin imzalanması ilə ikitərəfli münasibətlər daha da güclənərək yeni mərhələyə qədəm qoyub. Bu bəyannamələrin iki ölkə arasında istər ikitərəfli, istərsə də regional və beynəlxalq məsələlərlə əlaqədar öməkdaşlığın genişləndirilməsi nəzərdə tutulan vacib çərçivə sənədləridir. İkitərəfli öməkdaşlığın möhkəmlənməsi istiqamətində mühüm addımlar rində yerləşir. Həmçinin 1,5 milyon ton yük qəbul edə biləcək karqo terminalının tikintisi davam edir.

Deputat qeyd edib ki, həmçinin parlamentlərarası əlaqələr də uğurla inkişaf edir. Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Macarıstanda 2021-ci ildə rəsmi, 2023-cü ildə işgüzar səfərlərdə olub. Azərbaycan-Macarıstan parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupu və Macarıstan-Azərbaycan parlamentlərarası dostluq qrupunun üzvlərinin qarşılıqlı səfərləri həyata keçirilir və beynəlxalq parlament təşkilatları çərçivəsində sıx öməkdaşlıq mövcuddur. 2023-cü ildə imzalanmış Genişləndirilmiş Strateji Tərəfdaşlığa dair Birgə Bəyannamədə tərəflərin qarşılıqlı hörmət, suverenlik və bərabərlik prinsiplərinə əsaslanan uzunmüddətli öməkdaşlığa sadıqlıq bəyan edilərək, tərəfdaşlığın təməl prinsipləri kimi yüksək səviyyəli siyasi dialoqların, çöxtərəfli formatlarda qarşılıqlı dəstək

rə strateji önəm verdiyini nümayiş etdirir. Macarıstanın dənizə çıxışı olmayan ölkə kimi enerji təhlükəsizliyini təmin etməkdə Azərbaycanın xüsusi rolunu qeyd edən Viktor Orban ölkəmizin Macarıstana təbii qazın etibarlı şəkildə tədarükünü davam etdirəcəyini məmnunluqla vurğulayaraq, bunun yalnız enerji təminatını deyil, eyni zamanda sosial sabitliyi dəstəkləyən amillərdən olduğunu bildirib. Onu da qeyd edək ki, Macarıstan şirkətləri artıq Azərbaycanın əsas iki neft və qaz layihəsində - "Azəri-Çıraq-Günəşli" və "Şahdəniz" yataqlarında pay sahibidirlər. Bu öməkdaşlığın davamı olaraq, gələcək ilin əvvəlində növbəti kontraktın imzalanması nəzərdə tutulur. Ümumiyyətlə, Macarıstanın bu investisiyası ölkənin xaricə yatırdığı ən irihəcmli sərma-yələrindən biri hesab olunur ki, bu da iki ölkə arasında münasibətlərin strateji xarakter daşmasını deməyə əsas verir.

Deputat deyib ki, "yaşıl enerji" sahəsində də səmərəli öməkdaşlıq qurulması geniş perspektivlər vəd edir. Məlum olduğu kimi, Azərbaycanın böyükmiqyaslı "yaşıl enerji" gündəliyi var və növbəti beş il ərzində 6 min meqavat gücündə enerji istehsal edilməsi nəzərdə tutu-

lur. "Bu kontekstdə Azərbaycan, Macarıstan, Rumıniya və Gürcüstan hökumətlərinin "yaşıl enerji" sahəsində imzaladıqları strateji tərəfdaşlıq sazişi xüsusilə diqqət çəkir. Qara dənizdən keçəcək sualtı elektrik enerjisi xəttinin çəkilməsi Avropa ilə Azərbaycan arasında enerji ötürülməsini artıracaq və bərpəolunan enerji resurslarının istifadəsini təşviq edəcək. Bu layihələr Avropanın enerji təhlükəsizliyinin şəxələndirilməsində əhəmiyyətli bir addım olacaq. Enerji sahəsindəki bu yeni öməkdaşlıq Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə daha yaxın əlaqələr qurmasına və global enerji təhlükəsizliyinə olan töhfəsini artırmasına imkan yaradacaq. Bu, yalnız iqtisadi deyil, həm də geostrateji baxımdan önəmli layihələr olmaqla Avropanın enerji bazarını daha müxtəlif və dayanıqlı etmək məqsədi daşıyır", - deyərək əlavə edib.

Z.Şükürov bildirib ki, işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası prosesində Türk Dövlətləri Təşkilatının üzv dövlətləri ilə yanaşı, Macarıstanın da iştirak etməsi xüsusilə təqdirəlayiq haldır. Bu xüsusda Macarıstan da iqtisadi və texnoloji potensialı ilə Qarabağın bərpasında mühüm tərəfdaş ola bilər. Bu ölkənin "KESZ" şirkətlər qrupu Cəbrayıl rayonunun Soltanlı kəndinin yenidən qurulmasını həyata keçirir. Macarıstan hökumətinin vəsaiti hesabına Soltanlı kəndində məktəbəqədər və ümumi təhsil müəssisələri üçün binalar inşa ediləcək. Bakıda keçirilən Azərbaycan Beynəlxalq "Qarabağın Bərpa, Yenidənqurma və İnkişafı" - "Rebuild Karabakh" sargilərində öhanovı olaraq Macarıstan şirkətləri fəal iştirak edirlər. Beləliklə, Budapeştdə baş tutan yüksək səviyyəli müzakirələr bir daha sübut etdi ki, Azərbaycan-Macarıstan münasibətləri yalnız enerji və iqtisadi öməkdaşlıqla məhdudlaşmır. Bu tərəfdaşlıq daha geniş regional miqyasda geosiyasi sabitliyin təmin olunmasına, beynəlxalq hüquqa əsaslanan siyasətə və ortaq strateji maraqların qorunmasına xidmət edən nümunəvi öməkdaşlıq modelidir. Ölkələrimiz arasında formalaşan bu münasibətlər qarşılıqlı etimada, dəqiq nəticələrə söykənir. Bu isə öz növbəsində əlaqələrin yaxın gələcəkdə daha da genişləndiriləcəyini deməyə əsas verir.

Deputat vurğulayıb ki, bu görüşlər yalnız ikitərəfli münasibətlərin deyil, eyni zamanda Türk Dövlətləri Təşkilatının, ümumilikdə türkdillilik ölkələrinin birlik və öməkdaşlıq platformasının daha da güclənməsi istiqamətində mühüm mərhələdir. Qarabağın bərpası prosesində türk dövlətlərinin sərma-yə, texnologiya və təcrübə baxımından iştirak etməsi və bölgənin dayanıqlı inkişafını təmin etməklə yanaşı, türk dünyası üçün strateji birliyin real nəticələr verdiyini də nümayiş etdirir.

Ə.QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan ilə Macarıstan arasında iqtisadi əlaqələr Avrasiya regionunda sabitliyə və inkişafa töhfə verir

"Prezident İlham Əliyevin Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbanın dəvəti ilə Macarıstana işgüzar səfəri iki ölkə arasında münasibətlərin inkişafında xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Ölkə liderləri arasında olan dostluq münasibətləri də əlaqələrin möhkəmlənməsində mühüm rol oynayır. Səfər çərçivəsində Prezident İlham Əliyevlə Baş nazir Viktor Orbanın birgə mətbuat konfransında münasibətlərin yüksələcək xətə inkişaf etdiyindən bəhs olunub. Bildirilib ki, Azərbaycan ilə Macarıstan strateji tərəfdaşdır. İki ölkə iqtisadiyyat, mədəniyyət, elm və turizm sahələrində uğurlu öməkdaşlıq modeli nümayiş etdirir. Azərbaycanla sərma-yə yatan macar şirkətlərinin sayı artmaqdadır. Birbaşa aviareyslər ilə turizm əlaqələrinin genişlənməsinə və işgüzar səfərlərin təşviqinə töhfə verir".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Milli Məclisin deputatı Tahir Mirkişili bildirib.

Onun sözlərinə görə, Macarıstanın paytaxtı Budapeştdə keçirilən Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçılarının qeyri-rəsmi Zirvə görüşü Macarıstanın yalnız Azərbaycanla deyil, bütün türk dövlətləri ilə əlaqələrinin inkişafına müsbət təsir göstərəcəkdir: "Macarıstan Avropa ilə türk dünyası arasında körpü qurmağa çalışır. Tarixi köklərimiz və ortaq irsimizi Macarıstanla təbii tərəfdaşlığımızı şərtləndirir. Bu ölkə xarici siyasətində cəsarətli addım ataraq "Şərqi Açılış" doktrinasını həyata keçirməyə başladı və ilk növbədə türkdillilik dövlətləri münasibətlərini gücləndirdi.

Azərbaycan ilə Macarıstan arasında iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi üçün vacib addım olub. Macarıstan Avropa ilə türk dünyası arasında körpü qurmağa çalışır. Tarixi köklərimiz və ortaq irsimizi Macarıstanla təbii tərəfdaşlığımızı şərtləndirir. Bu ölkə xarici siyasətində cəsarətli addım ataraq "Şərqi Açılış" doktrinasını həyata keçirməyə başladı və ilk növbədə türkdillilik dövlətləri münasibətlərini gücləndirdi.

də pay sahibidir. Növbəti il Azərbaycanın quru yataqlarında da Macarıstan şirkətlərinin fəaliyyəti planlaşdırılır. Bu öməkdaşlığın nəticəsi olaraq ötən ildən Macarıstana təbii qazın ixracına başlanılıb.

Azərbaycan Prezidenti də qeyd edib ki, onlardan 10-u Avropa ölkəsidir və 8-i Avropa İttifaqına daxildir. Avropa Komissiyasının Azərbaycanı Pan-Avropa qaz təchizatçısı və etibarlı tərəfdaş kimi qiymətləndirməsi təsadüfi deyil".

Deputat bildirib ki, əhəməti enerji resursları ilə yanaşı, Azərbaycanla Macarıstan arasında "yaşıl enerji" sahəsində də fəal öməkdaşlıq həyata keçirilir. Kənd təsərrüfatı, tikinti, informasiya texnologiyaları və nəqliyyat sahələrində də geniş öməkdaşlıq imkanları mövcuddur. Azərbaycan-Macarıstan Hökumətlərarası Komissiyası bu sahədə koordinasiya rolunu yerinə yetirir: "Azərbaycanın mühüm rolunu ölkənin enerji sektorunda özünümüdafiə hüququnun istifadəsini xatırladı. Bu müddəə hər bir dövlətin silahlı hücumu moruz qaldıqda özünü müdafiə etmək hüququnu tanıyır və Azərbaycanın Qarabağda apardığı hərbi əməliyyatlar da bu hüququn təzahürü kimi təqdim olunur. Siyasətçi qeyd edib ki, müharibə dövründə Azərbaycanın müasir texnologiyalara əsaslanan döyüş taktikası, yüksək peşəkarlıqla hazırlanmış ordusunun gücü və daxili ictimai həmrəyliyin nəticəsində 44 gün ərzində 300-dən çox yaşayış məntəqəsi azad olub: "Bu zaman Azərbaycan Ordusunda heç bir fərarlıq halı qeydə alınmadığı halda Ermənistan tərəfinin rəsmi etirafına görə, 12 mindən çox fərarçı ordudan qaçdı. Azərbaycan yalnız hərbi yox, həm də diplomatik qələbə qazandı. Müharibədən sonra 2023-cü ilin sentyabrında keçirilən lokal antiterror tədbirləri nəticəsində ölkəmizin suverenliyi tam bərpə olundu və qondarma qurumun ləğvi ilə nəticələndi. Bu, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün faktiki və hüquqi baxımdan tam bərpə edilməsi demək idi. Hazırda Azərbaycanın dövlət orqanları, qanunları və hüquqi yurisdiksiyası ölkənin bütün ərazisində, o cümlədən keçmiş münasibət zonalarında tətbiq olunur".

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin Qazılar Şurasının iclası keçirilib

Mayın 22-də Bakıda Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin (QMI) Qazılar Şurasının geniş tərkibdə iclası keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, tədbir Azərbaycanın Dövlət Himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb. QMI sədri, Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə tədbir barədə məlumat verərək, bir neçə mühüm məsələnin müzakirə olunacağını bildirdi. O, İrəvanın tarixi və Qərbi Azərbaycanla bağlı fikirlərini bölüşüb.

Qərbi Azərbaycanda qazılığın tarixi ilə bağlı videoçarx nümayiş etdirilib. Sonra Allahşükür Paşazadə Azərbaycan Qurban bayramının keçirilməsi ilə əlaqədar Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin fətvasını səsləndirib. Diqqətə çatdırılıb ki, bayram bu il iyunun 6-na təsadüf edəcək.

Ardınca Şeyxülislam QMI sədrinin yeni müavini vəzifəsinə Ceyhun Rüstomovun təyin olunmasını təklif edib və təklif yekdilliklə qəbul olunub.

Daha sonra İrəvan qazılığının əlavə olaraq qazılıq təqdim olunaraq səsə qoyulub və qəbul olunub. Səndə QMI sədrinin müavini Fuad Nurullayev iclas iştirakçılara təqdim edib. Bildirilib ki, İrəvan qazılığının ilkin mərhələdə Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin mərkəzlərinin fəaliyyəti xalqımızın tarixi varlığını sübut edən mühüm amillərdəndir.

İclasda Milli Məclisin deputatları, dini və ictimai xadimlər, alimlər geniş çıxışlar etdilər. Qərbi Azərbaycan İcmasının sədr müavini, Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoğlu İrəvanın tarixi, dini və mədəni irsi barədə ətraflı məlumat verib. Bildirib ki, bu torpaqlar əsr boyu Azərbaycanlıların məskunlaşdığı ərazilər olub və orada dini irsimiz də milli kimliyimizin ayrılmaz hissəsidir. İslamın cəmiyyətdə maarifləndirici və birləşdirici rolundan danışan Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fazil Mustafaya vurğulayıb ki, dini institutlar təkəbr və ibadət yox, həm də milli düşüncənin, əxlaqın və mənəvi bütövlüyün daşıyıcılarıdır. Deputat qeyd edib ki, İrəvan qazılığının bu mənada həm dini, həm də milli yaddaşın qorunmasına mühüm töhfə verəcək.

Milli Məclisin deputatı, tarixçi-alim Anar İsgəndərov çıxışında Qərbi Azərbaycanın tarixindən söz açıb. Bildirib ki, İrəvan şəhəri və ətraf bölgələr tarixən Azərbaycan torpaqları olub və bu ərazilərdəki dini

mərkəzlərin fəaliyyəti xalqımızın tarixi varlığını sübut edən mühüm amillərdəndir.

İrəvan qazılığının yalnız dini struktur deyil, həm də maarifləndirmə mərkəzinə çevrilməsinin vacibliyini vurğulayan Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədr müavini Sahib Nağıyev bu məqsədlə qazılıq nözdində dini irsə dair araşdırmalar aparacaq qrupun yaranmasını təklif edib.

Azərbaycan İlahiyyat İnstitutunun rektoru Aqil Şirinov qazılıq institutunun yaradılmasını yüksək qiymətləndirib, bu fəaliyyətlərin elmi müstəvidə dəstəklənməsinin zərurliyini qeyd edib.

Digər çıxış edən din xadimləri və ictimaiyyət nümayəndələri də İrəvan qazılığının institutunun təsis olunmasını müsbət qarşılayaraq, bu təşəbbüsün tarixi ədalətin bərpasına, milli-mənəvi irsin dirçəlməsinə xidmət etdiyini vurğulayıblar.

Tədbirin sonunda Allahdan Vətənimizin bütövlüyü uğrunda həyatlarını qurban verməmiş şəhidlərimizin ruhuna rəhmət dilənib, qazılıq fəaliyyətinin uğurlu və xeyrli olması üçün dualar edilib, xalqımıza birlik, əmin-amanlıq və dini-mənəvi dirçəliş arzulalıb.

Xocalıya köçən ailələrə mənzillərinin açarları təqdim olunub

Ölkənin müxtəlif ərazilərində, əsasən yataqxanalarda, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış keçmiş məcburi köçkünlərin ailələrindən ibarət növbəti köç karvanı Xocalıya çatıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dünən 9 ailə olmaqla, 34 nəfər Xocalı sakini öz yurduna qovuşub.

İşğaldan azad olunmuş torpaqlara keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı davam edir. Dünən növbəti köç karvanı ilə Xocalı rayonuna çatan ailələrə mənzillərinin açarları təqdim olunub.

Bu mərhələdə Xocalı şəhərinə 1 ailə (5 nəfər), rayonun Ballica kəndinə isə 8 ailə (29 nəfər) köçürülüb. Xocalıya köç karvanı ilə qayıdanlar

respublikanın müxtəlif yerlərində, əsasən yataqxanalarda, sanatoriya və inzibati binalarda müvəqqəti məskunlaşmış ailələrdən ibarət olub. Ailələrin açarlarının təqdimatı mərasimində çıxış edən Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin icraçı direktorunun müavini Mahmud Əfəndiyev bildirdi ki, bərpa edilən evlərdə məskunlaşan ailələrin məşğulluq məsələləri daim diqqətdə saxlanılır. Dövlət orqanları və özəl sektor tərəfindən işlə təminat həyata keçirilir. Kənd elektrik enerjisi, qaz, içməli su və yüksək sürətli internet xətti ilə təmin edilir.

Keçmiş məcburi köçkünlərə mənzillərin açarı təqdim edilib və ailələr yeni evlərində yerləşiblər. Qeyd edək ki, budəfəki köç də daxil olmaqla, Xocalı şəhərində 346 nəfərdən ibarət 86 ailənin, Xocalının Ballica kəndində isə 180 ailənin, yəni, 840 nəfərin daimi məskunlaşması təmin olunub.

Keçmiş məcburi köçkünlərə mənzillərin açarı təqdim edilib və ailələr yeni evlərində yerləşiblər. Qeyd edək ki, budəfəki köç də daxil olmaqla, Xocalı şəhərində 346 nəfərdən ibarət 86 ailənin, Xocalının Ballica kəndində isə 180 ailənin, yəni, 840 nəfərin daimi məskunlaşması təmin olunub.

YAP nümayəndə heyətinin Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinə səfəri başa çatıb

Səmimi qəbula görə təşəkkürünü bildiren YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov yüksək səviyyədə təşkil olunan səfərin hər üç ölkənin iqtidar partiyalarının gəncləri arasında əlaqələrin inkişafına əlverişli zəmin yaratdığını qeyd edib. O, hakim partiyaların gənclər qollarının birgə fəaliyyətinin müstəqil hədəflərin reallaşdırılması baxımından önəmini diqqətə çatdırıb.

AK Partinin Gənclik Qollarının rəhbəri Yusuf İbiş və UBP-nin Gənclik Qollarının təmsilçisi Mahmud Hüdaverdi "Bir Millət, Üç Dövlət Gənclik Düşüncəsi" layihəsi çərçivəsində gənc partiya nümayəndələrinin bir araya gəlməsindən məmnunluqlarını ifadə ediblər.

Həmin gün gənclərin Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti Məclisinin inzibati binası ilə tanışlığı olub.

Hakim partiyaları təmsil edən gənclər ŞKTC-nin Baş naziri, Ulusal Birlik Partiyasının Sədri Ünal Üstelin adından verilən rəsmi ziyafətə də qatılıblar.

"Azərbaycan"

İcma: "Ermənistanın Qərbi Azərbaycan İcması ilə dialoqdan qaçması verdiyi bəyanatlarla tam ziddiyyət təşkil edir"

Qərbi Azərbaycan İcması Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin mayın 21-də Ankarada "Qərbi Azərbaycana qayıdışı insan hüquqlarının aliliyinin mühüm şərti kimi" mövzusunda keçirilən konfransın iştirakçılarına ünvanladığı müraciətə dair Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin verdiyi bəyanatı qınayır. Bu barədə AZƏRTAC-a icmaddən məlumat verilib.

Bildirilib ki, Ermənistan hökumətinin əsas insan hüququ olan qayıdışı hüququnu təmin etmək əvəzinə, təhrih olunmuş bəyanatlar yayması, məsələnin mahiyyətini danaraq inkarçılıq

xətti tutması qəbul edilməzdir. Ermənistanın Qərbi Azərbaycan İcması ilə dialoqdan qaçması, öz ərazisində Azərbaycanın suverenliyi və ərazi bütövlüyü əleyhinə iş aparan keçmiş qondarma rejimin tör-töküntülərinin fəaliyyətinə imkan verməsi bu ölkənin regionda davamlı sülhə maraqlı olmasına dair verdiyi bəyanatlarla tam ziddiyyət təşkil edir.

"İcmamız bir daha vurğulayır ki, beynəlxalq hüquq çərçivəsində və sülh yolu ilə qayıdışı hüququ uğrunda özmlə mübarizəsini davam etdirəcək", - deyər açıqlamada qeyd olunub.

Bu gün Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi işçilərinin peşə bayramıdır

Təbiətin keşiyində

Bu, təkə vəzifə deyil, həm də bəşəriyyətin xilasdır

Təbii sərvətlər həm də iqtisadiyyatın inkişafı və ekosistemlərin tarazlığını qorunmasıdır. Bu baxımdan bərpaolunan və bərpaolunmayan resurslar arasındakı düzgün balans qorumaq təbii gələcəkdə də var olmasını təmin edəcək yeganə yoldur. Təbii resursların səmərəli və qənaətlə istifadəsi, ekologiyaya qorunması, bu sahədəki problemlərin aradan qaldırılması istiqamətində əsas fəaliyyət isə Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə (ETSN) məxsusdur. Bu gün həmin nazirliyin işçilərinin peşə bayramıdır. Prezident İlham Əliyevin 16 may 2007-ci il tarixli sərəncamı ilə ölkəmizdə bu bayram hər il mayın 23-də qeyd olunur.

Ekologiya işçilərinin peşə bayramı onların təbiiyyətə verdikləri töhfələri qiymətləndirmək və bu sahədəki işləri təşviq etmək məqsədini daşıyır. Bayram həm də insanların ekologiyaya qorunmasını önəmli vəzifə kimi qəbul etmələrini, bu sahəni daha da həssas etmələrini güdür. O, təkə bir peşə bayramı deyil, həm də ekoloji məsələlərə cəmiyyətin diqqətini yönəltmək, təbiiyyət qorunmasında əməyi olan insanlara dəyər vermək üçün mühüm bir gündür. Maraqlıdır ki, 22 may isə BMT-nin elan etdiyi "Beynəlxalq biologiya müxtəliflik günü"dür. Bu gün BMT-nin Baş Assambleyası tərəfindən 2000-ci ildə qəbul edilən Bioloji müxtəliflik üzrə Konvensiyaya qəbul edilməsi ilə əlaqədardır. Hər il mayın 22-də bioloji müxtəlifliyin qorunması, təbiiyyət zənginliyi və ekosistemlərin davamlılığı haqqında maarifləndirmə tədbirləri keçirilir.

ETSN ətraf mühitin mühafizəsi, meşə fondunun qorunması, su və hava çətiyarlarının keyfiyyətinin yüksəldilməsi, torpaq eroziyasının qarşısının alınması və bioloji müxtəlifliyin saxlanması kimi sahələrdə sistemli fəaliyyət göstərir. Bu qurum Xəzər dənizinin Azərbaycanca mənşəli olan bölməsində təbiiyyətə bəyən təşkil, yeraltı suların, mineral xammal ehtiyatlarından və yerüstü təbii sərvətlərdən səmərəli istifadə edilməsi, onların bərpası, hidrometeoroloji proseslərin müşahidəsi və proqnozlaşdırılması sahəsində dövlət siyasətini həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanıdır. ETSN bərpaolunan enerji mənbələrinin təşviqi, tullantıların idarə olunması və iqlim dəyişikliyi ilə mübarizə sahəsində mühüm layihələr həyata keçirir. Ötən il "Yaşıl dünyaya naminə həmrəylik ili" çərçivəsində həyata keçirilən ağacəkmə kampaniyaları, ictimai maarifləndirmə tədbirləri

və ekoloji təhsil proqramları uğurlu təşəbbüslərdəndir. Ekoloqlar bu missiyaya yəndə də uğurla davam etdirirlər.

2001-ci il kimi müxtəlif adlarla fəaliyyət göstərən ETSN ötən 24 ildə təkə sadənlənən işləri deyil, Azərbaycan-da su ehtiyatlarının idarə olunması, atmosfer havasının monitorinqi istiqamətində də ciddi işlər görüb. Bir çox beynəlxalq konvensiyalara qoşularaq, Azərbaycanın qlobal ekoloji təşəbbüslərdə fəal iştirakını təmin etməklə yanaşı, ölkəmizin "yaşıl dünya" strategiyasına da töhfə verir.

Gələcək nəsillərə sağlam bir planet ötürmək üçün ekoloqlar ətraf mühitin vəziyyətinə nəzarət edir və təbii sərvətlərin istifadəsini nəzarətdə saxlayırlar. Qanunsuz meşə qırılması, ağacların kəsilməsinə qarşı mübarizə aparır və ağacəkmə aksiyaları vasitəsilə meşələrin tamamilə möhv olmasına yol verməyi və bu istiqamətdə müvafiq proqramlar həyata keçirirlər. Endemik və nəsli kəsilməkdə olan növlərin qorunması üçün xüsusi tədbirlər görür, qorucu ərazilər yara-

dır, flora və fauna müxtəlifliyi izləyir, ekosistemlərin sağlamlığını təmin etmək üçün işlər görürlər. Təbiiyyət qorunması və nəsli kəsilməyə qarşı mübarizə üçün xüsusi layihələr üzərində çalışırlar. Göllərin, çayların, müalicəvi bataqlıqların qorunması üçün layihələr icra edirlər.

Ekologiya işçiləri tərəfindən həyata keçirilən ətraf mühitin qorunması və karbon emissiyalarının azaldılması tədbirləri, iqlim dəyişmələrinin təsirlərini azaltmağa və müsbət nəticələr əldə etməyə kömək edir, "yaşıl infrastruktur"un inkişafına xüsusi önəm verirlər. Məsələn, enerji effektivliyini artırmaq və karbon emissiyasını azaltmaq üçün şəhərsalma və infrastruktur layihələrində "yaşıl dam"lar, ağacı bol olan parklardan istifadənin artırılması kimi təşəbbüslər həyata keçirilir.

Ekologiyaya və təbii sərvətlərə qoruyan insanların əməyi gələcək dünya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu gün təbiiyyətə gələn səs-məhz onların fədakarlıq nəğməsidir. Onlar "yaşıl dünyaya"nın qoyumudurlar. Gözlərdəki "yaşıl ümid", ürəklərdəki "yaşıl arzu" gələcək nəsli sağlam planet ötürməyə stimül verir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Türk dövlətləri regionu dünyanın əsas tranzit mərkəzinə çevirir

OPEC Fondu ilə Azərbaycan arasındakı əlaqələr yüksək qiymətləndirilib

Dağistan nümayəndə heyəti SKSP-də olub

Əlcəzairdə Azərbaycan Respublikasının iqtisadiyyat nazirinin OPEC Beynəlxalq İnkişaf Fondunun prezidenti ilə görüşündə dayanıqlı inkişaf, resursların səmərəli istifadəsi və gündüzlükdə olan digər məsələlər müzakirə edilib.

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cəbbarov İslam İnkişaf Bankı Qrupunun İllik Toplantısında iştirak etmək məqsədilə Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasında səfərdədir.

İllik Toplantı çərçivəsində Neft İxrac edən Ölkələr Təşkilatının (OPEC) Beynəlxalq İnkişaf Fondunun prezidenti Əbdülməhid Əlxəlifi ilə görüş keçirilib.

Görüşdə OPEC Fondu ilə Azərbaycan arasında mövcud əlaqələr yüksək qiymətləndirilib və bu əməkdaşlığın daha da gücləndirilməsi üçün birgə imkanların araşdırılmasının önəmi vurğulanıb. Regional və beynəlxalq iqtisadi inkişaf məqsədli çərçivədə tərəfdaşlığın əhəmiyyəti qeyd olunub.

Tərəflər dayanıqlı inkişaf, resursların səmərəli istifadəsi və gündüzlükdə olan digər məsələləri müzakirə edib, infrastruktur layihələri çərçivəsində birgə fəaliyyət imkanlarını dəyərləndiriblər.

"Aztelekom" "SAMENA Liderlər Sammiti"ndə iştirak edəcək

AZCON Holding şirkətlərindən olan "Aztelekom"un baş direktor vəzifəsini icra edən Həsən Öməröv mayın 26-da BƏƏ-nin Dubay şəhərində keçiriləcək "SAMENA Liderlər Sammiti"ndə çıxış edəcək.

"Aztelekom"dan bildirilib ki, tədbir çərçivəsində SAMENA və Ümumdünya Genişzolaqlı Əlaqə Assosiasiyasının (WBBA) birgə təşkilatçılığı ilə sabit şəbəkə sənayesinə həsr olunmuş yüksək səviyyəli "dəyirmi masa"da baş tutacaq. H.Öməröv görüşdə çıxış edərək "Aztelekom"un həyata keçirdiyi infrastruktur layihələri, o cümlədən "Onlayn Azərbaycan" təşəbbüsü barədə iştirakçılara məlumat verəcək.

Qeyd edək ki, SAMENA Telekommunikasiya Şurası Hindistan yarımadası, Asiya, Yaxın Şərqi və Şimali Afrika regionunda fəaliyyət göstərən ən böyük genişzolaqlı operator qruplarını təmsil edən, global miqyasda təsiri malik regional təşkilatdır. Şura telekommunikasiya və rəqəmsal xidmətlər sektorunda siyasət, tonzmlomə və sənaye prioritetlərini uzaqlaşdırmaqla rəqəmsal transformasiyanın və dayanıqlı inkişafın həyata keçirilməsini dəstəkləyir.

Məlumat üçün bildirik ki, uğurla yekunlaşmış "Onlayn Azərbaycan"

meqalayihəsinin əsas operatoru olan "Aztelekom" genişzolaqlı və mobil şəbəkə təhlilləri üzrə global şirkət "Ookla" tərəfindən "Speedtest Award for Fastest Fixed Network" (Ən sürətli Sabit Şəbəkə üzrə Speedtest Mükafatı) və rəqəmsal transformasiya məsələləri üzrə 45 illik beynəlxalq təcrübəyə sahib olan nüfuzlu "IDATE" şirkəti tərəfindən "Ev Təsərrüfatlarının Genişzolaqlı İnternet Qoşulmasının İnkisafı ilə Bağlı Ən Yaxşı Təcrübə" (Best Practice of Home Broadband Development Award) mükafatlarına layiq görülüb. Hər iki mükafat ölkə tarixində ilk dəfə olaraq sabit şəbəkə internet provayderinə təqdim edilib.

Artıq neçə vaxtdır dünyada baş verən geosiyasi proseslər yeni reallıqlar yaradıb. İndiyədək Asiya ilə Avropa arasında olan iki beynəlxalq ticarət yollarında bu gün ciddi problemlər yaşanır.

Rusiya-Ukrayna müharibəsi üzündən Çinin şimal qonşumuzun ərazisi üzərindən Avropaya gedən yolu tam bağlanıb. Qırmızı dənizdən - Süveyş kanalından keçən dəniz ticarəti yolunda da Yəməndəki hüsilərin ticarət gəmilərinə hücumlarına görə vəziyyət yaxşı deyil.

Yaranmış reallıqdan yeganə çıxış yolu Orta dənizdən istifadə etməkdir. O üzəndən yeni qlobal marşruta

Budapeştdə Türk Dövlətləri Təşkilatı dövlət başçılarının qeyri-rəsmi Zirvə görüşündə Prezident İlham Əliyev bildirmişdir ki, Orta dənizin imkanlarını genişləndirmək üçün Azərbaycan nəqliyyat infrastrukturuna - avtomobil yollarına, dəniz limanına, gəmiqayırma zavodlarına, hava limanlarına böyük həcmdə sərmayələr qoymuşdur və görülən işlər sayəsində Azərbaycan Asiyanın nəqliyyat-logistika mərkəzlərindən birinə çevrilmişdir.

Rəqəmlərə müraciət edək: ölkəmizdə bu istiqamətdə icra edilən nəhəng layihələr sayəsində ötən il Türkiyənin və Mərkəzi Asiya dövlətlərinin Azərbaycan ərazisindən keçən yüklərinin həcmi 11 milyon tona çatmışdır. Azərbaycanın və qonşu ölkələrin

Prezident İlham Əliyev Budapeştdə adçəkikilən Zirvə görüşündə Orta dəniz üzərindən yüklərin daşınmasının artırılması və digər infrastruktur layihələrinin icrası ilə bağlı ölkəmizdə görülən işlərdən danışarkən demişdir ki, Orta dənizin rəqəmsallaşdırılmasına böyük önəm veririk. Hazırda Xəzər dənizi limanları arasında nəqliyyat əməliyyatlarının və ticarətin sadələşdirilməsini nəzərdə tutan vahid rəqəmsal platformanın yaradılması layihəsi üzərində işlər davam etdirilir. Xəzər dənizində 50-dən çox ticarət gəmisi olan Azərbaycan türk dövlətləri üçün önəmli tranzit xidmətləri göstərir. Hazırda Bakı Gəmiqayırma Zavodunda 10 yeni gəmi inşa edilir. Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanının yükəşirəmə qabiliyyəti 15 milyon tondan 25 milyon tona çatacaq.

mö imkanı olan qarqo terminalı inşa edilir.

Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev iso strateji məqsədin Orta dənizə Şərqi və Qərbi arasında nəqliyyat körpüsünə çevirmək olduğunu bildirmişdir. Qazaxıstan lideri tarif siyasətindəki dəyişikliklərlə əlaqədar ciddi transformasiya yaşayan qlobal ticarətdəki vəziyyəti xatırladaraq vurğulamışdır ki, bu cür hallar həm çağırışlar, həm də yeni imkanlar yaradır. O, çətinliklərin öhdəsindən gəlmək üçün sənayə, nəqliyyat və logistika, kənd təsərrüfatı və rəqəmsallaşma kimi əsas sektorlarda səyləri birləşdirməyi təklif etmiş, həmçinin Türk Dövlətləri Təşkilatına üzv ölkələri "Şimal-Cənub" istiqaməti də daxil olmaqla, iri infrastruktur layihələrini birgə həyata ke-

beynəlxalq səviyyədə maraq artmaqda davam edir. Dünyanın ümidlə baxdığı bu ticarət marşrutunun əsas tranzit ölkələri iso türk dövlətləridir. Bu o deməkdir ki, yaranmış geosiyasi durum dünya üçün türk dövlətlərinin əhəmiyyətini artırır.

lərin demiryol infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi dəhliz vasitəsilə daha çox yükün daşınmasına imkan yaradır. Belə ki, Orta dənizin bir hissəsi olan Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun yükdaşırma qabiliyyəti keçən il 5 milyon ton olmuşdur.

Azərbaycanda 8 beynəlxalq hava limanı fəaliyyət göstərir. Sayca 9-cu hava limanı yaxın zamanlarda istifadəyə verilecək. 9 beynəlxalq hava limanından 3-ü Azərbaycanın erməni işğalından azad edilmiş ərazisindədir. Həminin 1,5 milyon ton yük qəbulət-

çirməyə çağırır. Bu iso türk regionunun əsas tranzit mərkəzi kimi mövqeyini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirməyə imkan verəcək.

Rüstəm KAMAL, "Azərbaycan"

Azərbaycanın "yaşıl enerji" imkanları

Bu imkanlara maraq göstərən ölkələrin sayı getdikcə artır

2030-cu ilə qədər ölkəmizdə təxminən 6 gigavatlıq günəş, külək və hidroenerji stansiyalarının tikilməsi nəzərdə tutulub. Lakin bu, planlaşdırılan işlərin hamısı deyil, çünki 10 gigavatlıq bərpaolunan enerji layihələri üzrə müqavilələr və anlaşma memorandumları imzalanıb.

Bərpaolunan enerjində texniki potensialımız quruda 135 gigavat və dənizdə 157 gigavat təşkil edir. 2023-cü ildə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətinin tikdiyi 230 meqavatlıq "Qaradağ" Günəş-Elektrik Stansiyası istifadəyə verildi. Səudiyyə Ərəbistanının "ACWA Power" şirkəti iso hazırda 240 meqavatlıq Xızı-Abşeron Külək Enerjisi Stansiyasını tikir. COP29 çərçivəsində Birləşmiş Krallığın BP şirkəti ilə 240 meqavatlıq "Şəfaq" Günəş-Elektrik Stansiyasının beş il əvvəl erməni işğalından azad edilmiş Cəbrayıl rayonunda təməli qoyuldu.

Xatırladaq ki, işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzur, eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikası Prezident İlham Əliyev tərəfindən "yaşıl enerji" zonaları elan olunub. Azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma prosesində ətraf mühitin qorunması ən vacib məsələlərdəndir. Həmin ərazilərdə "ağil-

lı şəhər", "ağıllı kənd" kimi innovativ yanaşmalar tətbiq edilir, ekosistem bərpa olunur.

Bərpaolunan enerji layihələri getdikcə digər rayonlarımızda da əhatə edir. 4 iyun 2024-cü ildə "Bakı-Ekspo" Mərkəzində Bakı Enerji Həftəsi çərçivəsində keçirilən 29-cu Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz və 12-ci Xəzər Beynəlxalq Enerjetika və "Yaşıl Enerji" sərəgilərinin açılışı zamanı Prezident İlham Əliyev və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin sənaye və yüksək texnologiyalar naziri Sultan Əhməd Əl-Cabir Neftçala, Biləsuvar günəş-elektrik stansiyalarının və Abşeron-Qaradağ Külək-Elektrik Stansiyasının təməlini qoydular.

"Yaşıl enerji" potensialımızdan artıq hamı xəbərdardır. Məsələn, portuqaliyalı iqtisadçı, Davamlı İnkişaf üzrə Qlobal Strateji İnstitutun (GISISD) təsisçi direktoru Rosmel Rodrigez bərpaolunan enerji sahəsində Azərbaycanın potensialını yüksək dəyərləndirir. Onun fikrincə, bu, ölkəmizin əlverişli coğrafi və iqlim şəraitinə, eləcə də enerji sektorunun şaxələndirilməsinə olan sədaqətliyi ilə bağlıdır: "Azərbaycanın bərpaolunan enerji sektoru önəonəvi qalıq yanacaqqlarla müqayisədə inkişafın ilkin mərhələsində olsa da, ölkənin təbii sərvətləri siyasət iradəsi ilə strateji sərmayələrlə birləşərək inkişaf üçün güclü zəmin yaradır. Malyyə məhdudiyyətləri, texnoloji bi-

liklərə ehtiyac və tonzmləyici məneolər kimi problemlərin aradan qaldırılması Azərbaycanın bərpaolunan enerji potensialını açacaq".

Və bu potensial getdikcə daha çox açılır. Təkcə o faktı xatırlamaq kifayətdir ki, Asiya nəhəngi Çin də artıq "yaşıl enerji" partnyorumuza çevrilir. Prezident İlham Əliyevin keçən ay Çinə dövlət səfəri çərçivəsində enerji sahəsində imzalanmış çoxsaylı sənədlərin əksəriyyəti də məhz "yaşıl enerji" əməkdaşlığına və tərəfdaşlığına yol açır.

Təqdirəlayiq haldır ki, ölkəmizin "yaşıl gündəliyi" i beynəlxalq aləmdə təqdir olunur. Bunu ilk növbədə keçən ilin noyabr ayında Azərbaycanın evsahibliyi etdiyi COP29 təsdiqlədi. Uzağa getməyək, elə bu ayın 16-da Prezident İlham Əliyevin Tiranada Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti Antonio Košta və Avropa Komissiyasının prezidenti Ursula fon der Lya-yen ilə görüşündə də həmin mövzu diqqət mərkəzində oldu. Belə ki, söhbət zamanı Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistan prezidentləri sөviyyəsində Xəzər dənizi vasitəsilə Mərkəzi Asiyanın bərpaolunan enerji resurslarının ötürülməsi sahəsində imzalanmış strateji tərəfdaşlıq haqqında saziş xatırlandı.

Eləcə də Qara dənizin dibi ilə "yaşıl enerji"nin ixracı üçün elektrik kabel xətti layihələrinə toxunuldu. Avropa İttifaqı ilə əməkdaş-

lıq üçün bu istiqamətlərdə geniş imkanların olduğu qeyd edildi.

Söhbət 17 dekabr 2022-ci ildə Buxarestdə imzalanan "Azərbaycan Respublikası, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan Hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"dən gedir. Dövlətimizin başçısı bu layihəni belə səciyələndirir: "Biz həmcinin ixrac bazarlarına diqqət yetiririk və Xəzər dənizindən başlayaraq Qara dənizin dibi ilə enerji kəbeline texniki potensialı dörd gı-qavattır. Yeri gəlmişkən, texniki-əsaslandırma işləri bu yaxınlarda bitəcək. Lakin yəne də bu, yalnız başlanğıcdır".

Keçən il COP29 çərçivəsində iso Azərbaycan, Qazaxıstanın və Özbəkistanın dövlət başçılari "Azərbaycan Respublikası, Qazaxıstan Respublikası və Özbəkistan Respublikası hökumətləri arasında "yaşıl enerji"nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaşlıq haqqında Saziş"i imzaladılar.

Məlumdur ki, dost və qardaş Qazaxıstan və Özbəkistan respublikaları da zəngin "yaşıl enerji" mənbərinə malikdir. Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev bu

barədə belə deyib: "Bu sazişin praktik notioləri Orta dənizin iqtisadiyyatımızı birləşdirən "yaşıl körpü" qismində inkişafına töhfə verəcək. Bu sahədə sıx əməkdaşlıq üçün fəal işləyirik. Qazaxıstan xaricə tərəfdaşlarla ümumi güc 43 gı-qavat olan "yaşıl layihə"lərin həyata keçirilməsinə dair razılaşmalar əldə edib".

Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev sözügedən layihənin ekoloji əhəmiyyətini xüsusi qeyd edib: "Nəql ediləcək enerji külək və günəş enerjisidir, iqlimə təsiri

azaltmağa kömək edəcək bərpaolunan və təmiz mənbədir. Bununla biz Paris Saziş çərçivəsində iqlimin qorunması üzrə birgə sөyləri və Dayanıqlı İnkişaf Məqsədlərinə nail olmağı dəstəkləyirik. Ölkələrimiz əhəmiyyətli dərəcədə bərpaolunan enerji resurslarına malikdir və qlobal enerji keçidinə mühüm töhfə verə bilər. Özbəkistanda bu istiqamətdə genişmiqyaslı işlər aparılır, "yaşıl enerji"nin inkişafı üçün böyük proqram qəbul edilib. Biz 2030-cu ilədək bərpaolunan enerji mənbəsinin payını 40 faizə çatdıracağı, həmçinin 4,2 gigavatlıq enerjiasxlama sistemləri yaratmağı planlaşdırırıq. Bundan başqa, ilin sonunadək biz əlavə olaraq 2,6 gigavat bərpaolunan enerji və 300 meqavat enerjiasxlama sistemlərini şəbəkəyə birləşdirəcəyik. Hər il təxminən 2 gigavat günəş və külək enerjisi istehsal etmək üçün işə salınır".

Beləliklə, biz bərpaolunan enerjinin ixracatçısı olmağı, Avropaya

"yaşıl enerji" dəhlizi çəkməyi də hədəfləmişik.

Prezidentimiz Macarıstanın Baş naziri Viktor Orbannın dəvəti ilə həmin ölkəyə işğüzər səfəri çərçivəsində bu il mayın 20-də Buda-peştdə mətbuata verdiyi bəyanatda demişdir: "Biz eyni zamanda Macarıstanla "yaşıl enerji" üzrə fəal işləyirik. Azərbaycanın çox böyükmiqyaslı "yaşıl enerji" gündəliyi vardır. Biz növbəti beş il ərzində 6 min meqavat gücündə "yaşıl enerji" istehsal edəcəyik. 500 meqavat son iki il ərzində yaradıldı, 6 min meqavat beş il ərzində təmin ediləcək. Mən bütün bu rəqəmləri kontraktlar əsasında deyirəm, yəni bu, reallaşacaq layihələrdir. Beləliklə, təkcə bu layihələr bizə təqribən 3-4 milyard kubmetr qaza qənaət etmək üçün imkan yaradacaq ki, bunun da əsas istiqaməti təbii ki, Türkiyə və Avropa ölkələri olacaqdır".

Flora SADIQLI, "Azərbaycan"

Fərid SƏFİYEV: "Ermənistan üçün sülhə gedən yol Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətlərinin normallaşdırılmasından keçir"

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri. Beynəlxalq ictimaiyyətin üzvləri türk dövlətləri, əsasən də Azərbaycan və Türkiyə arasında məsələlərin effektiv şəkildə icra olunmasını təqdir edir. Biz bu birliyi qorumalıyıq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzi (BMTM) İdarə Heyətinin sədri Fərid Səfiyev Ankara Sosial Elmlər Universitetində "Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri və Avrasiya gələcəyi" mövzusunda seminarı bildirib.

BMTM sədri Naxçıvan sazişindən indiyədək Türk Dövlətləri Təşkilatının keçdiyi inkişaf mərhələlərindən bəhs edərək, bildirib ki, artıq qurum müxtəlif institutların səmərəli fəaliyyət göstərdiyi nüfuzlu beynəlxalq təşkilata çevrilib.

Azərbaycan və Ermənistan arasında normallaşma prosesinə toxunan F.Səfiyev hazırda regionda de-fakto sülh olduğunu və bunun de-yure sülhə çevrilməsi istiqamətində fəaliyyətlərin davam etdirildiyini qeyd edib.

"Lakin bu istiqamətdə bir sıra maneələr mövcuddur. Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları mövcuddur. Həmçinin, Türkiyəyə qarşı da ərazi iddiaları mövcuddur. Biz Ermənistan konstitusiyasından bu müddəanın çıxarılmasını tələb edirik. 1998-ci il Belfast sazişi və Şimali Makedoniyanın təmsilində oxşar beynəlxalq təcrübələr mövcuddur və bunlara əsasən, Ermənistan Konstitusiyasında müvafiq dəyişikliklər edilə bilər", - deyərək əlavə edib.

Erməni diasporunun sülhə yaratdığı maneələrə toxunan F.Səfiyev diqqətə çatdırıb ki, bözən ilk baxışdan diaspor və Ermənistan hökuməti arasında fikir ayrılıqlarının olduğu görünür, lakin müəyyən hallarda onların koordinasiyalı fəaliyyəti də müşahidə etmək mümkündür. "Ermənistan üçün sülhə gedən yol Azərbaycan və Türkiyə ilə münasibətlərinin normallaşdırılmasından keçir".

Türkiyəli ekspert: "Ermənistan Azərbaycanın çağırışlarına qulaq asmalı və düşmənçilikdən əl çəkməlidir"

"Azərbaycan həqiqətlərinin təbliğinə təkə dövlət qurumları deyil, vətəndaş cəmiyyəti strukturları da çalışmalıdır. Bu, Azərbaycan haqqında məlumatları və 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan tarixi Qələbənin əhəmiyyətini xarici ölkələrin sakinlərinə çatdırmağın yeganə yoludur".

Bu fikirləri AZƏRTAC-a müsahibəsində Ankaranın Hacı Bayram Vəli Universitetinin dosenti Levent Ersin Orallı ifadə edib.

Onun fikrincə, ayrı-ayrı siyasətçilərin bəyanatları istənilən beynəlxalq effekti verə bilməz, lakin mövzu bütün cəmiyyət tərəfindən təbliğ edilərsə və qarşılıqlı olaraq dəstəklənərsə, onda vəziyyət dəyişəcək.

Orallı Qərbi Azərbaycana qayıdış mövzusunda beynəlxalq tədbirləri misal çəkərək qeyd

edib ki, belə platformalar Qərbi Azərbaycanın ilk sakinlərinin tarixən üzvlüyü problemlər barədə ictimaiyyəti məlumatlandırmaq üçün ən yaxşı vasitədir.

"Azərbaycan işğal altındakı torpaqlarını azad etməklə tarixi ədalətə nail oldu. Yeni səhifə açıldı. Bu gün regionumuza atəşək deyil, davamlı sülh lazımdır. Beləliklə, biz imkanları birləşdirə və Türk dünyasının ortaq məqsədləri namına bir araya gələ biləcəyik", - deyən türkiyəli ekspert vurğulayıb ki, sız əməkdaşlıq olmasa, bir sıra Qərb dövlətlərinin təmsilində regiondakı aktorlar regionda öz sənarilərini həyata keçirməyə cəhd edə bilər.

O əlavə edib: "Ölkələrimizin səbri tükənib. Biz artıq Fransanın, Kanadanın və başqa ölkələrin yalanlarına qulaq asa bilmirik. Lobbiçilik fəaliyyətini gücləndirmək, regionla bağlı həqiqətləri bütün ölkələrin sakinlərinə çatdırmaq, Berlin, London, Paris, Stokholm və digər paytaxtlarda konfranslar təşkil etmək lazımdır. Bunu Azərbaycan və Türkiyədəki qeyri-hökumət təşkilatları da etməlidir".

Universitetin dosenti əmin olduğunu bildirib ki, Ankara və Bakının bir çox rəqibi öz cəmiyyətlərinin müqavimətindən qorxsalar, tarixi qoruzlərə arxalanmağa və mənfəi sənarilər həyata keçirməyə cəsarət etməyəcək.

Onun sözlərinə görə, dünya ictimaiyyəti ermənilərin tezislərinin yalan olduğunu getdikcə daha aydın dərk edir. "Bu, həm də qondarma 1915-ci il hadisələrinə aiddir. Türkiyə 10 il əvvəl bütün milli arxivlərin açıldığını elan etdi, lakin Ermənistan tarixi faktları qəbul etmək istəmədiyi üçün geri addım atdı. Bu gün biz İrəvandan konstitusiyaya dəyişiklik edəcəyini və gerbinə yenidən baxacağını - son nəticədə düşmənçilikdən əl çəkəcəyini gözləyirik", - deyərək Orallı bildirib.

O qeyd edib ki, Ermənistan Azərbaycanın çağırışlarına qulaq asmalı və regionda sabitliyin yeni arxitekturasının bir hissəsi olmalıdır. "Ermənilərdən tələb olunan yeganə addım Azərbaycanın müəyyən etdiyi Yol Xəritəsinə əməl etməkdir", - deyərək vurğulayıb.

Keçmiş münaqişə dövründə Ermənistanın Azərbaycanın suveren ərazilərinə hərbi müdaxilə etmə öhdəliyini götürmək barədə imzaladığı məxfi sənədlə bağlı material məhkəmədə tədqiq olunub

Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırım, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İxanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış iclası mayın 22-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəmə-sində hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət təribdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dildə törəməci, həmçinin müdafiələri üçün vəkilərlə təmin olunub.

İclasda təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiələri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, həmçinin dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Məhkəmədə təqsirləndirilən şəxs Davit İxanyanın 2016-cı ildə keçmiş qondarma qurumun televiziyasına verdiyi müsahibənin yer aldığı videomaterial nümayiş olunub.

Videomaterialda jurnalistin suallarını cavablandıran D.İxanyan "Daşnaksütyun" tərəfdarların Azərbaycan ərazilərindəki fəaliyyəti barədə danışıb: "Daşnaksütyun" 1990-1991-ci illərdə Qarabağda gəldi. Əsas fəaliyyət təbi ki, cəbhə bölgəsində gedirdi. Ona görə də bu istiqamətdə iş aparılırdı. "Daşnaksütyun" təkə silahla yox, maddi və insan resursları cəhətdən də Qarabağda fəaliyyət göstərirdi. Digər əsas məsələ isə təşkilatlılıq idi. "Daşnaksütyun" bizim üçün bir qalxan rolunu oynayırdı. Təsədüfi deyil ki, partiya 1990-1991-ci illərdə və 1994-cü il qədr ordu quruculuğunda, həmçinin digər sahələrdə öz parlaq fəaliyyətini göstərdi. O dövrdə daşnak nümayəndələri, döyüşçüləri və dostları formalaşdırdı. Mən də həmin dövrdə onlardan biri olmuşam".

Azərbaycan ərazilərində yaradılan keçmiş qondarma qurumun Ermənistanla birləşdirilməsi barədə teleaparının sualına cavab verən D.İxanyan deyib: "Mənim də şəxsi fikrim budur ki, ən düzgün yol sonda Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsidir. Bu, bizim əsas və son nəticəyə gətirir. Hazırda keçid dövründəyik. Mənim üçün Qarabağ və tarixi Ermənistan eyni anlayışlardır, mən onları bir yerdə görürəm".

Azərbaycan ərazilərində yaradılan keçmiş qondarma qurumun Ermənistanla birləşdirilməsi barədə teleaparının sualına cavab verən D.İxanyan deyib: "Mənim də şəxsi fikrim budur ki, ən düzgün yol sonda Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsidir. Bu, bizim əsas və son nəticəyə gətirir. Hazırda keçid dövründəyik. Mənim üçün Qarabağ və tarixi Ermənistan eyni anlayışlardır, mən onları bir yerdə görürəm".

Televiziyaya verdiyi müsahibə barədə məhkəmədə dövlət ittihamçısı Vüsal Abdullayev suallarına cavab verən D.İxanyan videomaterialda Qarabağın Ermənistanla birləşdirilməsi barədə söylədiyi fikirləri "Daşnaksütyun"un deyil, "deputat" olaraq qondarma rejimin "parlament"inin fikirləri kimi səsləndirdiyini deyib.

Təqsirləndirilən şəxs dövlət ittihamçısı Tərənə Məmmədovanın Azərbaycan ərazilərinin işğalının hansı zərurətdən irəli gəlməsinə dair sualına cavab verməkdən yayınıb.

Məhkəmə prosesində Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-Petrosyanın 1993-cü ildə keçmiş qondarma qurumun nümayəndələri ilə keçirdiyi görüşə dair videomaterial nümayiş olunub.

Videomaterialda göstərilir ki, görüşdə çıxış edən Levon Ter-Petrosyan Azərbaycan ərazilərində qanunsuz olaraq yaradılan qondarma quruma Ermənistan adından ən yüksək təhlükəsizlik zəmanətləri verdiyini xatırladı.

O, qondarma qurum ilə Ermənistan arasında imzalanacaq təhlükəsizlik zəmanətləri barədə müqaviləni məxfi sənəd adlandırıb.

Kadrlarda Ermənistanın keçmiş prezidenti müqaviləni iki nüsxədən ibarət olacağını deyərək əlavə edib: "Dağlıq Qarabağ respublikası" beynəlxalq ictimaiyyətin, Rusiya Federasiyasının, ABŞ-nin və xüsusilə Ermənistan Respublikasının prezidenti Levon Ter-Petrosyanın zəmanətlərinə güvənir".

L.T.Petrosyan bildirir ki, Ermənistan özünün bütün imkanlarından, o cümlədən birbaşa hərbi müdaxilədən istifadə edəcəyini öhdəsinə götürür və gələcək danışıqlarda Laçının Azərbaycana verilməsi ehtimalını istisna edir.

Dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorların suallarını cavablandıran təqsirləndirilən şəxs Arkadi Qukasyan L.T.Petrosyanla keçirilən həmin görüşdə iştirak etdiyini deyib.

Həmin görüşü "təleyüklü məsələ" adlandırılan təqsirləndirilən şəxs videomaterialın Kelbəcər rayonu işğal olunduqdan sonra çəkildiyini xatırladı. Bildirib ki, həmin görüş zamanı keçmiş qondarma

qurumun Azərbaycanla danışıqlar aparacaq qrupunun rəhbəri və qurumun "deputatı" olub.

A.Qukasyan əlavə edib ki, bu görüşdən sonra Georgi Petrosyan "vəzifəsindən" istefa verib: "Parlamentin sədri vəzifəsini Karen Baburyan icra etməyə başladı. O isə Robert Kəçəryanla birlikdə Levon Ter-Petrosyanın təqdim etdiyi sənədi imzaladı.

Həmin sənədə əsasən, Ermənistan Respublikası münaqişə tam başa çatanaqədər Qarabağın təhlükəsizliyinin təminatını öz üzünə götürürdü". Daha sonra dindirən təqsirləndirilən şəxs Levon Mnatsakanyana Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamını müdafiəsi üzrə idarəsinin şöbə rəisi Nəsir Bayramov tərəfindən Şuşanın işğal, işğalda iştirak edən şəxslərlə bağlı suallar ünvanlanıb.

L.Mnatsakanyan suallara cavabında Şuşanın işğalında iştirak edən Aşot Qulyanı tanıdığını, lakin onunla xidmət etmədiyini deyib.

Məhkəmədə L.Mnatsakanyanın da olduğu qondarma qurumun vəzifəli şəxslərinin müsahibə verdiyi videomaterial nümayiş etdirilib.

Videomaterialda L.Mnatsakanyan deyir: "Şuşanı tutan zaman Aşot Qulyanın bölüyündə olmuşam. Bizim bölüyümüz onların bölüyünün sol tərəfində - Şuşa qalası istiqamətində fəaliyyət göstərirdi və bölük ilə sıx əməkdaşlıq edirdi. Əsas cəbhənin yarılməsi mərkəzi və sol hissədə idi.

Ardınca dövlət ittihamçılarının sualını cavablandıran Levon Mnatsakanyan kadrlarda dediyi sözləri inkar edib.

Təqsirləndirilən şəxs bildirib ki, 1993-1994-cü illərdə onların əsas istiqamətləri Ağdərə, Ağdam, Cəbrayıl və Füzuli olub.

Məhkəmə prosesi mayın 23-də davam etdiriləcək.

Vaşinqtonda terror aktı

İsraill səfirliyinin qətlə yetirilən əməkdaşları ailə qurmağa hazırlaşdılar

Xəbər verildiyi kimi, Bakı vaxtı ilə dünən saat 5 radələrində ABŞ-nin paytaxtı Vaşinqtonun mərkəzindəki Yəhudi Muzeyi qarşısında İsrail səfirliyinin iki əməkdaşı odlu silahla qətlə yetirilib. Qətlə bilinən şəxs saxlanılıb.

Muzeydəki görüşün təşkilatçısı bildirib ki, kişi və qadın aşxam saatlarında Qozzaya yardımıla bağlı keçirilən tədbirdən gedərkən silahla hücumə tuş gəliblər. Məlumatə görə, səfirliyinə daha iki əməkdaşı yaralanaqədər xəstəxanaya yerləşdirilib.

Hücumə adətən çoxlu polisən olduqə üzrədə baş verib. Yaxınlıqda FTB,

ABŞ Baş Prokurorluğu və Kolumbiya rayon Polis Departamentinin ofisləri yerləşir. Həmçinin ərazidə tədbiri müəhəfizə etmək üçün polis əməkdaşları da olubmuş. Buna baxmayaraq, İsrail səfirliyinin sözcüsü Tal Naim Koenin dediyinə əsasən, həkmarları yaxın məsafədən vurulub. Hadisədən sonra konfrans zalına daxil olan terrorçu əvvəlcə özüünü "şahid" kimi təqdim edib. Lakin 10 dəqiqədən sonra təslim olub.

İsrail səfirliyinin əməkdaşlarının qətlinin şahidi Yoni Kalin FOX5 telekanalına qatılın Vaşinqtonda tutulması ilə bağlı yeni təfərrüatları açıqlayıb: "Bir adamın qaçdığını gördüm, mühafizə

zəci onu içəri buraxdı, yəqin ki, qurbanlardan biri olduğunu düşüdü. O tərəlmişdi və şokda idi. Kimsə ona su verdi. Sonra o, polisən çağırılması istədi. On dəqiqə sonra zabitlər gələndə "Mən etdim" dedi, silahsız olduğunu söylədi və cibindən qırmızı küfiyə çıxaraq "Fələstində azadlıq, ətifadə inqilabı" deyərək qışqırmağa başladı".

İsrailin ABŞ-dəki səfiri Yehiel Leyterin dediyinə görə, qətlə yetirilən cüt-lük nişanlanmağa hazırlaşdı: "Gənç diplomat üzük almışdı və növbəti həftə Yerusalimədə (Qüdsdə - red.) xanımına evlilik təklifi etməyi planlaşdırdı. Onlar gözəl cüt-lük idi".

Polis tərəfindən saxlanılan şübhəlinin İllinoys ştatının Çikaqo şəhəri sakini 30 yaşlı Elias Rodrigues olduğunu müəyyən edilib. Federal Təhqiqatlar Bürosunun Vaşinqton bölməsinin direktor müavini Stiv Censen şübhəlinin potensial terror əlaqələrinin olub-olmamasının yoxlanılmasını söyləyib. Amma Kolumbiya rayon Polis Departamentinin roisi Pamela Smit keçirdiyi mətbuat konfransında Rodriguesin əvvəllər hüquq-mühafizə orqanlarının diqqətini çəkmədiyini deyib.

Öz növbəsində, İsrailin xarici işlər naziri Gideon Saar terror hücumundan sarsıldığını bildirib və əlavə edib ki, İsrailin bütün dünyada nümayəndələri daim təhdid altındadır. İsrail Prezidenti İshak Hersqo isə sosial mediada yazıb: "Mən Vaşinqtonda baş verənlərdən şokdayam. Bu, İsrail səfirliyinin iki gənç əməkdaşının həyatına son qoyan iyrənc nifrot və antisemitizmdir".

ABŞ Prezidenti Donald Tramp hücumu "çox kədərli" və "aşkar antisemitizmə əsaslanan" adlandırıb. Dövlət katibi Marko Rubio isə deyib: "Biz Vaşinqtondakı İsrail səfirliyinin iki əməkda-

şının qətlini ən kəskin şəkildə qınayıraq. Dualarımız onların yaxınları ilə birləşdirib. Bu, qorxaq antisemitizm zərəkliyi idi. Şübhəsiz ki, biz günahkarları tapıb məsuliyyətə cəlb edəcəyik".

"Vaşinqtonda yəhudi tədbiri zamanı törədilən dəhşətli terror aktı bizdərin dövlətindədir. Bunu isə İsrailin Azərbaycanı səfiri Corc Dik "X" hesabında paylaşımında qeyd edib. Onun sözlərinə görə, hücum zamanı qətlə yetirilən israilli diplomatlar Yaron Lişinski və Sara Milqrim gələcək həftə nişanlanmalı idi: "Bunun əvəzində isə biz onları kədərlə dəfn etməyə hazırlaşırıq. Azərbaycan xalqına homrəyliyinə, Azərbaycan hökumətinə isə bu gözəl ölkədə İsrail diplomatlarını və yəhudi icmasını qorumaq üçün göstərdiyi sarsılmaz öhdəliyinə görə təşəkkür etməli istəyirəm".

İsrailin xarici ölkələrdə, o cümlədə Azərbaycanı səfirliyində bayraq yarıya qədər endirilib.

Rizvan CƏFƏROV, "Azərbaycan"

İdman ölkəsində futbol bayramı

Bakı minifutbol üzrə dünya çempionatını qəbul edir

İdman paytaxtına çevrilən Bakıda ən nüfuzlu beynəlxalq yarışların təşkili Azərbaycana böyük imic qazandırır.

"Bakı-2015" ilk Avropa Oyunlarının, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının, XV Avropa Gənclər Olimpiya Festivalının, "Formula-1" yarışlarının, futbol üzrə Avropa çempionatının final mərhələsinin 4 qarşılaşmasının, UEFA Avropa Liqasının finalının və müxtəlif idman növləri üzrə təşkil olunan dünya və qitə birinciliklərinin Azərbaycana həvalə edilməsi son illər bu sahədə görülməyən işlərə verilən ən yüksək qiymətdir. Elə bunların nəticəsidir ki, Avropa İdman Paytaxtları və Şəhərləri Federasiyası Bakı şəhərini 2026-cı il üçün dünyanın "İdman paytaxtı" seçib.

Mükəmməl açılış mərasimi

Azərbaycan beynəlxalq miqyasda dünya və Avropa çempionatlarının keçirildiyi unikal məkana statusuna da sahiblənib. Hazırda isə idman ölkəsi daha bir nüfuzlu yarış - minifutbol üzrə dünya çempionatını qəbul edir. İyun ayının 1-dək Milli Gimnastika Arenasında keçiriləcək mundialda dünyanın ən güclü 32 komandası mübarizə aparır.

Mundialın açılış mərasimi Dövlət himnimizin səsləndirilməsi ilə başladı. Sonra ölkəmiz haqqında musiqi və xüsusi işıq şousunun müşayiəti ilə maraqlı bir səhnəcik göstərildi. Burada ritmik və həyəcanlı musiqi vasitəsilə rəqqasların nümunəvi ifası təqdim olundu. Açılış mərasimində xüsusi olaraq Bakıya dəvət olunan dünya freestyle sənətinin ofisənisi Sean Qarnier topla möhtəşəm hərəkətlər nümayiş etdirdi. Azərbaycanın Xalq artisti Aygün Kazımova və türküyöli pop ulduzu Alevna Tilkinin ifaları tədbirə əlavə rəng qatdı. Tədbirin sonunda turirin rəsmi maskotu olan Maralzadə azarkeşlərə təqdim olundu.

AMF nümunə göstərir

Ümumiyyətlə, etiraf edək ki, belə nüfuzlu yarışlar üçün ən azı 3-4 il zaman verilsə də, Azərbaycanın dünya çempionatına hazırlıq üçün cəmi bir il vaxtı vardı. Mundialın keçirilməsində böyük təcrübə mövcuddur. Dünya Minifutbol Federasiyasının (WMF) hər bir sahə üzrə öz göstərişləri olur. Mövcud təlimatlarda hər bir istiqamət üzrə müəyyən edilmiş metodiki qaydalar var.

"Bakı-2025"də isə bütün məsuliyyət, təşkilatı məsələlərin yoluna qoyulması Azərbaycanın öz üzərinə düşürdü. Bu müddət ərzində Bakıda

qarşılaşmaların keçirilməsi üçün infrastrukturun yaradılması və oyunların təşkili üzrə digər işlərin sürətlə həyata keçirilməsi göstərir ki, Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının qısa zaman kəsiyində görülməyən işlərə verilən ən yüksək qiymətdir. Elə bunların nəticəsidir ki, Avropa İdman Paytaxtları və Şəhərləri Federasiyası Bakı şəhərini 2026-cı il üçün dünyanın "İdman paytaxtı" seçib.

Bu prosesdə Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının tədqiqatçı fəaliyyəti xüsusi vurğulanmalıdır. Təkcə onu demək kifayət deyil ki, Azərbaycan Minifutbol Federasiyasının qısa zaman kəsiyində görülməyən işlərə verilən ən yüksək qiymətdir. Elə bunların nəticəsidir ki, Avropa İdman Paytaxtları və Şəhərləri Federasiyası Bakı şəhərini 2026-cı il üçün dünyanın "İdman paytaxtı" seçib.

hun, vətənpərvərliyin ən ali dəyər kimi qəbul edildiyi yerdə zəfər qaçılmazdır. Məhz Orxan Məmmədovun təklifi əsasında yalnız azərbaycanlılardan ibarət və milli ruha malik komanda yaradılıb və düzgün idarəetmə sayəsində qısa zamanda yüksək nəticələr əldə edilib.

Hədəf çempionluqdur

Açılış mərasimindən sonra minifutbol üzrə milli komandamız mundialda ilk oyununu keçirdi. A qrupunda qarşılaşan futbolçularımız Bəhreyn seçməsi ilə qarşılaşdı. Görüş 1:1 hesablı heç-heçə ilə yekunlaşıb. Millimizin heyətində yeganə qolu Mirmehdi Rzayev vurub.

Qarşılaşmadan əvvəl milli komandamızın üzvləri Tural Nərimanov, Bəxtiyar Soltanov, Davud Karimi və Seymur Məmmədov seçmə komandada karyeralarını başa vurmaları ilə əlaqədar tənətlə şəkildə yola salındı və onlara xüsusi mükafat təqdim olundu.

Matçdan sonra komandamızın kapitanı Elvin Əlizadə bildirib ki, Bəhreynə qalib gələ bilməyə də, düşünürəm ki, onlar bizdən zəif komandadır: "Əslində, rəqib də meydana yaxşı performans nümayiş etdirmədi. Təəssüf ki, biz də şansları dəyərləndirə bilmədik. Meydanın yeni olması oyunumuza müəyyən təsir göstərdi. Düşünürəm ki, bu düzələcək".

E.Əlizadə dünya çempionatında uğurlu nəticə qazanacaqlarına inandığını söyləyib: "Qarşıda bizə Sloveniya və Mavritaniya ilə oyunlar gözləyir. Hər iki komandanın fiziki və taktiki hazırlığı yüksək səviyyədədir. İki çətin görüş olacaq. Lakin qrupdan çıxıb, sonuncu medalçılar sırasında olacağıma inanıram".

Komandamızın Bəhreynlə matçda yeganə qolunun müəllifi olan oyunçu Mirmehdi Rzayev görüşü dəyərləndirib: "Rəqib komandanın bəxti gətirdi. Hücumunu oynayırdıq. Adı bir səhvən qol buraxdıq. Təəssüf ki, bu gün belə alındı. Azarkeşlərin öhdünə oynamaq çətin oldu. Amma inanıram ki, növbəti qarşılaşmalarda qələbə qazanacağıq. Komandamıza inanıram".

Göründüyü qədər Bakıda mundial hazırlıq, püşkatma mərasiminin yüksək səviyyədə təşkilindən açılış mərasimində işlərin sürətlə həyata keçirilməsi göstərdi ki, AMF rəhbərliyi hazırlıq işlərini göstərilən vaxtda yüksək səviyyədə başa çatdırmaqla misli görünməmiş bir uğura imza atmaqdadır. Qalır milli komandamızın uğurla çıxış edərək on azından mükafatçılar sırasında yer almağı.

Uğurlar, Azərbaycan!

Elçin ÇƏFƏROV,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə

2025-ci il üçün abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azərmatbuatı yayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 187,20 (yüz səksən yeddi manat iyirmi qəpik) manat

6 aylıq - 93,60 (doxsan üç manat altmış qəpik) manat

3 aylıq - 46,80 (qırx altı manat səksən qəpik) manat

1 aylıq - 15,60 (on beş manat altmış qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

"Azərişiq" ASC Qarabağda gənc energetiklərin peşə ustalığı yarışına start verib

"Azərişiq" ASC-nin təşkilatlığı ilə Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 102-ci ildönümünə həsr olunmuş elektroenergetika sahəsində "Gənc Mütəxəssislərinin Peşə Ustalıqı" yarışlarına start verilib.

Qurumun Mətbuat xidmətindən verilən məlumatla görə, Ağdam Regional Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzi və Təlim Tədris Kompleksində keçirilən açılış mərasimində əvvəlcə Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirilib, şəhidlərimizin xatirəsi birdəqiqətlik sükutla yad edilib. Daha sonra Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həyatı, dəyərli irsi, Azərbaycanın energetika sektoruna göstərdiyi diqqət və qayğısı haqqında videoçarx təqdim olundu.

Rəsmi hissədən sonra yarışlara start verilib. İntellektual yarışda ümumilikdə 13 komanda - "Qız qalası", "Şirvanşahlar", "Odlar yurdu", "Naxçıvan", "Qarabağ", "Aran", "Şimal-Qərb", "Qərb", "Mərkəzi-Aran", "Şirvan", "Xaçmaz", "Sumqayıt", "Cənub" komandaları peşə bilik və bacarıqlarını sınayıblar. İştirakçı komandalara ümumilikdə 50 sual ünvanlandı. Cavablar təcridi energetiklərdən təşkil olunan münisiflər heyəti tərəfindən qiymətləndirilib.

İlk günün yekunlarına əsasən "Aran" komandası birinci, "Şimal-Qərb" ikinci, "Odlar yurdu" komandası üçüncü yerə layiq görülüb. Qalib komandalar diplom və kubokla mükafatlandırılıb.

Psixologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutu Elm və Təhsil Nazirliyinin rəsmi icazəsi ilə 2025-2026-cı tədris ili üçün Psixologiya ixtisası üzrə yenidən hazırlanma təhsilinə sənəd qəbulunu elan edir

Yenidən hazırlanma proqramına TSPX (Təhsildə sosial-psixoloji xidmət) və Psixologiya təhsili almış şəxslər müraciət edə bilərlər. Bu təhsilə yiyələnməklə psixoloq kimi fəaliyyət göstərmək hüququ qazanılır. Yenidən hazırlanma proqramı psixologiya sahəsində beynəlxalq təhsil proqramına və təcrübəyə əsasən hazırlanır.

Həmçinin dərslər müasir tələblərə uyğun keçirilir. Dərslər bu sahədə həm nəzəri, həm də praktik biliklərə malik mütəxəssislər tərəfindən tədris olunur. Tədris Azərbaycan dilində aparılır.

Təhsil haqqı müqavilə əsasında ödənilir. Məzunlara aldıkları ixtisas üzrə işləmək hüququ verən vahid formalı dövlət sənədi (diplom) verilir.

Qeyd: Yenidən hazırlanma təhsili almaq istəyən şəxslər aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:

- Ərizə;
- Şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti;
- Ali təhsil haqqında sənədin (diplomun və ona əlavənin) notarial qaydada təsdiq olunmuş surəti;
- Cari ilin bakalavr məzunları üçün ali məktəbi bitirmək haqqında arayış;
- Əmək kitabçasının surəti (işləyənlər üçün);
- 3x4 sm ölçüdə 4 ədəd fotosəkil;

- Sağlamlıq haqqında arayış;
- CV (Anket).

Sənədlər 2025-ci il may ayının 21-dən sentyabr ayının 15-dək (şənbə, bazar və bayram günləri istisna olmaqla) saat 10:00-dan 17:00-dək PsETI-nin Əlavə təhsil və innovasiyalar şöbəsində qəbul edilir.

Yenidən hazırlanma təhsili almaq üçün instituta sənəd vermiş şəxslərlə müsahibə təşkil edilir. Müsahibəni uğurla keçənlər müqavilə yolu ilə yenidən hazırlanma ixtisasına qəbul olunurlar.

Yenidən hazırlanma təhsili almış şəxslərə müvafiq dövlət sənədinin verilməsi Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 6 sentyabr 2010-cu il tarixli 163 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Əlavə təhsilin məzmunu, təşkili və əlavə təhsilin hər hansı istiqaməti üzrə təhsil almış şəxslərə müvafiq sənədin verilməsi qaydası" ilə tənzimlənir.

Qəbul ilə əlaqədar aşağıdakı ünvana və ya elektron poçta müraciət etmək olar.

Ünvan: Ziya Bunyadov pr., 38.

Əlaqə: (012) 480-36-29; (070) 268-27-08.

Email: elavetehsil@psixologiyainstitutu.az

Rəhbərlik

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyasının Rəyasət Heyəti və əməkdaşları Azərbaycan Sahibkarlar Konfederasiyası prezidentinin müşaviri Fəzail Musayevə atası

MİSGƏR MUSAYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Bəxtiyar Ağayev, Vilayət Abdullayev və Vüqar Yaqubov iş yoldaşları Fəzail və Rəhman Musayev qardaşlarına ataları

MİSGƏR MUSAYEVİN

vəfatından kədərli vəziyyətini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi
Məsəlifə katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsəlifə katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühəssislik

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
"Azərbaycan" nəşriyyatı,
IV mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir.

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır.

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3569

Sifariş 1027

Qiyməti 60 qəpik